

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklēsiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

Socratis Scholastici Ecclesiasticae Historiae Liber VI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

- XVII. Quomodo cum Theophilus Heraclidis absentis causam examinari vellet, & Joannes reclamaret, orrâ contentione inter Constantinopolitanos & Alexandrinos, multi utrinque ceciderunt, quâ re territus Theophilus, aliique Episcopi Civitate aufugerunt.
- XVIII. De argentea Eudoxiæ statua: Et quomodo Joannes ob eam causam Ecclesiâ denovo pulsus, in exilium abductus est.
- XIX. De Arfacio qui post Joannem ordinatus est, & de Cyrino Chalcedoni Episcopo.
- XX. Quomodo post mortem Arfacii, Atticus Constantinopolitanam sedem obtinuit.
- XXI. De Joannis obitu in exilio.
- XXII. De Sisinnio Novatianorum Episcopo, & de congressu quem cum Joanne habuisse dicitur.
- XXIII. De obitu Imp. Arcadii.

SOCRATIS ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ
SCHOLASTICI ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΙ
ECCLESIASTICÆ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
HISTORIÆ ΒΙΒΛΙΟΝ 5.
LIBER VI.

PROOEMIUM.

MUNUS quod nobis injunxeras, A
 sacratissime vir Dei Theodore,
 quinque superioribus libris absolvimus;
 quibus rerum Ecclesiasticarum Historiam
 jam inde à Constantini temporibus
 pro virili parte complexi sumus.
 Scias porro nos verborum elegantiae
 non magnam curam habuisse. Illud
 enim consideravimus, nos si sermonis
 ornatum consecrati essemus, à pro-
 posito fortasse aberraturos fuisse. Si
 vero propositum assecuti essemus, non
 tamen à nobis talia omnino posse con-
 scribi, qualia sunt à veteribus Histori-
 cis elaborata: quibus quispiam aut
 amplificare res gestas aut imminuere
 se posse, non immerito existimaverit.
 Adde quod hujusmodi oratio profus
 inutilis fuisset vulgaribus ac simplici-
 oribus hominibus, qui res gestas duntaxat
 cognoscere student: non dictionem
 tanquam venuste compositam admirari.
 Itaque ne opus nostrum doctis simul
 atque indoctis infructuosum existeret:
 doctis quidem propterea quod cum ve-
 terum in scribendo elegantia conferri
 minime posset: indoctis vero, quod res

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

ΤΟ μὴν ἐπίταγμα σε ὦ ἱερεῖ τῶ θεοῦ
 ἀνδρῶπε Θεόδωρε, ἐν πένησι τοῖς παρ
 λαβῆσι βιβλίοις διεπονησάμεθα, ὡς ἐπι
 τῶν ἀπὸ τῶν κωνσταντίνου χρόνων ἐκκλη
 σιαστικῆν ἱστορίαν συγγραψάντες ἰδιό
 τῶν μᾶς μὴ ἐσπεδάκεναι ἀπὸ τῆν φράσαι
 νοήσασθαι, ὡς εἰ σπευδάσαιμεν καλλι
 χησαδῶ, ἴσως μὲν καὶ διεπονησάμεθα τὸ
 πᾶσι εἰ καὶ ἐπιβουζόμεθα, ἐτοιμάσαι
 δυνήσομεθα γράφειν, οἷα τοῖς παλαι
 συγγραφεῶσιν εἶρησαι, δι' ὧν ἀνέξαντες
 ἔργα ποιῶν νομίζομεν ἂν περὶ τὰ πραγμα
 τῶν ἐπιπᾶ καὶ ἐδαμῶς οἰκοδομήσαι ὅσον
 λῆς καὶ ἰδιότητος ὁ λόγος, οἱ τὰ πραγμα
 τῶν βέλοισαι μόνον εἶδέναι, εἰ τῶν
 ὡς καλῶς συγκειμένῳ θανμάσῳ
 μὴ ἀμφοτέρῳσι ἀνόνηται ἢ παραγ
 γῆται, τοῖς μὲν ἐπαιδευτοῖς, ὅτι
 ἀξία τῆ παλαιᾷ φράσει συγγρα
 τοῖς ἰδιόταις, ὅτι μὴ δυνάται ἐφᾶ

τῶν πραγμάτων, καλυπτομένων ὑπὸ τῆς κομψείας ἔλξε, τὴν σαφές εἶδον ἠδὲ δοκῶσαν, ταπεινότερον ἢ φροῦνον ἐπέσηδύσαμην.

Ἀρχόμενοι ἢ ὁμῶς τῶν ἐκτὸς βιβλίου, ἐκείνο παρελέγομεν, ὅτι τῶν ἐπὶ τῆς ἡμετέρας ἡλικίας ἡρωικῶν ἀπὸ μνηστρον, δεδοίκαμην ἤδη, μὴ οὐκ ἀρῆσκοντα τοῖς πολλοῖς δόξωμην γράφειν ἢ ὅτι τὴν παρομιάν, τὸ ἀληθές ἐστὶ πικρὸν, ὅτι μὴ σὺν ἐγκωμῶν τὰ ὀνόματάων Φιλῆσι πᾶσι λαμβάνωμην. ἢ ὅτι μὴ τὰ πρῶτα αὐτῶν μεγαλύνομεν καὶ οἱ μὴ ἐκκλησιῶν (ἡλικία) καταγνώσθαι, ὅτι μὴ εἴδω Ἰπποκόπης λέγομεν θεοφιλεστάτης ἢ ἀγῶνιά. Β τας, ἢ τὰ τοιαῦτα ἄλλοι ἢ καὶ φιλοπραμιονήσασιν εἶδ' ὅτε, ὅτι μὴ εἴδω βασιλεῖς θεοτάτης καὶ δεσπότης, ἔδωσα χρηματίζον εἰσβάσειν, ὀνομαζόμεν ἐγὼ ἢ καὶ ἐκ τῶν τοῖς παλαιῶς γεγραμμένων πρῶτα εἴσπειν ἔχων, καὶ δεκτικῶν δυνάμεν, ὡς ὁ δ' ἔλθω παρ' αὐτοῖς ἔξ ὀνόματι εἰσθε τὸν δεσπότην καλεῖν, διὰ τὴν τῶν πραγμάτων χρείαν, παρ' ἔδω τὸ ἀξίωμα θεμεν, ἔδω τῶν νόμων ἰσοεῖα πειθόμενος, οἱ τὴν τῶν πραγμάτων ἀπαίσει διήγησιν καθαροῦ καὶ ἀληθῆ, ἔδω πάντος ἀπὸ πηλασμένω Ἰπποκαλύματι, ἐπ' αὐτῶν βαδίζωμαι λοιπόν τῶν ἔξηγησιν, ἃ τε αὐτὸς ἐθεασάμην συγγραφέων, ἃ τε πρῶτα τῶν ἑωρακῶτων ἠδὲ ὑπὸ ἡμῶν μαθεῖν, δοκιμάζων τὰ ληθῆς, ἐκ τῆς μὴ πᾶσι ἀλλὰ πᾶσι τῶν ἀπαγγελίαν εἴδω διηγημένους αὐτά. Ἰπποκῶν δέ μοι τὸ ἀληθές ἐγνωρίζετο, πολλῶν τε καὶ διαφορῶν ἀπαγγελῶν καὶ τῶν μὲν παρῶν λεγόντων τοῖς πράγμασι τῶν ἢ πάντων μάλλον ἀξίῶν εἶδέναι

A ipsas penitus assequi non possunt, utpote nimia verborum venustate obvoluntas : eam scribendi rationem, quæ humilior quidem, magis tamen perspicua est, de industria secuti sumus. Cæterum priusquam sextum hunc librum ordiamur, illud præmonemus: cum res nostræ ætate gestas scribere aggrediamur, veritos esse nos, ne ea scriptis mandare videremur, quæ plerisque haudquaquam essent placitura: seu quod juxta vetus Proverbium, veritas acerba est: seu quod nomina eorum quos singuli præcipue diligunt, sine ullo laudis titulo appellamus: sive quod res ab illis gestas non extollimus. Et illi quidem qui religionis nostræ ardentissimi sunt æmulatores, reprehensuri sunt quod Episcopos non vocamus Deo carissimos & sanctissimos, & alia hujusmodi. Alii verò curiosè observabunt, quod Imperatores, nec divinissimos, nec Dominos, nec aliis titulis quibus vulgo insigniri solent, appellamus. Ego verò cum veterum scriptorum testimonio probare possim atque ostendere, quòd apud illos servus Dominum proprio nomine compellere soleat, ob rerum necessitatem nulla dignitatis habitatione; cumque Historiæ legibus parere studeam, quæ puram ac sinceram rerum narrationem, nec ullo fucò adumbratam desiderat, opus ipsum jam aggrediar: ea conscribens quæ vel ipse vidi, vel ex iis qui viderant cognoscere potui: veritatem ex eo dijudicans, si qui mihi ista narrabant, inter se minime dissentirent. Potro in elicienda veritate non mediocris nobis labor fuit, propterea quod multi variique homines nobis res gestas referabant: quorum alii rebus ipsis se interfuisse dicebant, alii eas se optime nosse præ cæteris omnibus asseverabant.

Κεφ. α΄.

D CAPUT PRIMUM.

Quomodo post obitum Imp. Theodosii, cum Filii ejus Imperium partiti essent, & reduntibus ex Italia militibus Arcadius occurrisset, Rufinus Præfectus Prætorio ad pedes Imp. ab ipsis occisus est.

Mortuo Imperatore Theodosio, Consulatu Olybrii & Proбини, ante diem xv. Calendas Februarias, Filii ejus Romani Imperii administrationem suscepere. Et Arcadius quidem Orientis, Honorius vero Occidentis principatum obtinuit. Ecclesius autem Pp ij

ὁ δὲ βασιλεὺς Θεοδοσίω τελευταίαν τῶν ἡμετέρας ἀποδοῦναι τῶν βασιλείων, ἢ τῆς ἐπιπέδου μετ' ἡλίγον δυνάμει ἰταλίας ἔδωκεν, τότε ἀρκαδίω αὐτοῖς ὑπαντήσαντος, ἢ ροφίνος ὁ ὑπαρχὸν παρὸς τοῖς ποσὶ τῶ βασιλέως ὑπ' αὐτῶν ἀναιρήται.

Τὸ δὲ βασιλεὺς Θεοδοσίω τελευταίαν τῶν βασιλείων, ἢ τῆς ἐπιπέδου μετ' ἡλίγον δυνάμει ἰταλίας ἔδωκεν, τότε ἀρκαδίω αὐτοῖς ὑπαντήσαντος, ἢ ροφίνος ὁ ὑπαρχὸν παρὸς τοῖς ποσὶ τῶ βασιλέως ὑπ' αὐτῶν ἀναιρήται.

tunc temporis præsidebant, Romanæ quidem Damasus, Alexandrinæ vero Theophilus. Hierosolymitanam Ecclesiam Joannes, Antiochenam Flavianus regebat. Constantinopoli vero quæ junior Roma dicitur, Sacerdotium gerebat Nectarius, sicut in superiore libro à nobis commemoratum est. Cæterum corpus Theodosii allatum Constantinopolim iisdem Consulibus, die sexto Idus Novembris, Arcadius ejus Filius solenni exequiarum honore profectus est. Nec multo post ante diem quintum Calendas Decembris, exercitus qui unâ cum Imperatore Theodosio bellum contra tyrannum gesserat, advenit. Cum igitur Imperator Arcadius pro more exercitui obviam profectus esset extra portas, milites Rufinum præfectum Prætorio interfecerunt. Quippe is in suspitionem affectatæ tyrannidis venerat: & Hunni, quæ barbara gens est, ab illo evocati immisique in Romanum solum credebantur. Nam sub idem tempus Armeniam & quasdam Orientis provincias excursionibus vastaverant. Eadem porro die qua Rufinus necatus fuerat, Novatianorum Episcopus Martianus ex hac luce migravit, eique in Episcopatu successit Sisinnius, cujus etiam supra fecimus mentionem.

CAP. II.

De obitu Nectarij, & Joannis ordinatione.

BREVI post tempore Nectarius Constantinopolitanus Episcopus extremum diem obiit, Cæsario & Attico Consulibus, quinto Calendas Octobris. Statim igitur de ordinando Episcopo contentio exorta est, aliis alium postulantes. Cumque hac de re Consilium sæpius inutum fuisset, placuit tandem ut Joannes Antiochenus Ecclesiæ Presbyter Antiochia accerseretur. Fama enim de illo increbruerat, eum Doctrinâ simul & eloquentiâ pollere. Modico igitur temporis spatio interlapso, Imperator Arcadius communi omnium suffragio, Cleri videlicet ac populi, eum accersit. Utque ejus ordinationi plus accederet auctoritatis, ex Imperatoris mandato adfuerunt cum alii complures Episcopi, tum Theophilus Alexandrinus.

καὶ τρεῖς δὲ ἔτη χρόνος πρὸς ἐξήκοντα, ἐν μὲν τῇ βασιλευσῇ ῥώμῃ δάμασος· ἐν δὲ ἀλεξάνδρῃ θεόφιλος· τῶν δὲ αὐτῆς ταῖς ἐκκλησίαις ἰωάννης ἐκράτει φλαβιανὸς δὲ τὴν ἀντιόχειαν εἶχε· καὶ δὲ τὴν νέαν ῥώμην κωνσταντίνου νεκάρῳ· εἶχε τὸν θρόνον, καθὰ ἔστιν ἐν τῷ λαβόντι βιβλίῳ ἡμῖν ἰσόρηται αὐτῆς δὲ τῆς δόλου ἑνομήριος μῆνος, ἐν τῇ αὐτῇ ἡμερῇ τεία, τὸ σῶμα θεοδοσίῳ κομιδῆν, τῆς ἡμισμένης κηδείας ὁ ἕως ἐπίμα δὲ καδὶ αὐτῆς εἰς μακρὰν δὲ μετὰ ταῦτα, τῇ εἰκάδι ἑβδόμου αὐτῆς μῆνος καὶ στρατὸς παρῆν, ὁ αὐτῆς βασιλεῖ θεοδοσίῳ καὶ τυράννῳ στρατῶν ὡς ἐν ὁ βασιλεὺς δὲ καδὶ αὐτῆς καὶ τὸ εἰκόσιον τῶν πυλῶν ἀπήνεσε τὰς εἰσόδους, τῶν καὶ οἱ στρατιῶται ῥεφῖνον τὸν ὑπαρχον ἑβδόμου ὡς ἀπέκτειναν· ὑποπτεύετο γὰρ εἰς τυράννα δὲ ὁ ῥεφῖνον, καὶ δόξαν εἶχεν, ὡς αὐτῆς ἔδῃ ἕως τὸ βάρβαρον ἔθνος Ἰππικῶν μεν εἰς τὴν ῥωμαίων χώραν καὶ γῆρας ἐκείνου ἑκατὸ δὲ μερῶν ἐώας κατὰ τὴν ἐξουσίαν καθ' ἡν μὲν ἐν ἡμέρῳ ῥεφῖνον ἀνήρθε, καὶ αὐτὴν καὶ ὅτι τῶν ἱανῶν Ἰππικῶν μαρκιανὸς ἐτελεύτησε διαδέχεται τὴν ἐπισκοπὴν σισίνῳ, ὃ καὶ τέρῳ ἐμνημονεύσαμεν.

Κεφ. 6.

Περὶ τῆς τελευτῆς νεκάρου, καὶ ἰωάννου χειροτονίας.
Ολίγη δὲ διεβόλη χρόνος, καὶ καθὰ τὸ ὅτι κωνσταντίνου πόλεως ἐπίσκοπος ἐτελεύτησεν, ἐν ὑπαλείᾳ καισαρείας καὶ ἀπὸ τῆς τῆς εἰκάδα ἑβδόμης τῆς Σεπτεμβρίου μηνὸς ἐν σπερδῆ αὐτῆς χειροτονίας ἐπιπέε ἐγένετο καὶ ἄλλων ἄλλων ἐπιπέε περὶ τῆς τελευτῆς πολλὰς πρὸς θεοσίῳ βασιλέως ἐδόκησεν ἐκ τῆς ἀντιόχειας μετὰ τὴν ἰωάννην τὸν τῆς ἀντιόχειας πρὸς ἐβότου ἡμερῆς ἐκράτει περὶ αὐτῆς, ὡς εἶναι δὲ αὐτῆς ἐν ταῦτα καὶ ἐλόγηται ὀλίγη ἐν διατασσάμενος χρόνος, ἡφίσταται κοινὰ ὅμοια πᾶσι κληρῆται φημι καὶ, ὁ βασιλεὺς αὐτῆς καδὶ αὐτῆς μετὰ τὴν ἐπιπέε· δια δὲ τὸ ἀξίωμα τῆς χειροτονίας, παρῆσαν ἐν βασιλείᾳ πρὸς ἀμάται πολλοὶ τε καὶ ἄλλοι ἐπίσκοποι, καὶ δὲ καὶ ὁ τῆς ἀλεξάνδρῃας θεόφιλος.

ὅστις ἀπεδὴν ἐπέθετο, διασύραι μὴ τὴν Ἰωάννην
 δόξαν· ἰσίδωρον δὲ ἰσὺ αὐτῶ πρεσβύτερον
 πρὸς τὴν ἐπισκοπὴν προχειρίσασθαι, ὃν πάντων
 ἠγάπα, ὅτι ἰσὺ αὐτῶ πρὸς κινδυνώδεις ἐπι-
 ταμίαι ἀνεδέξατο· ἢ ἢ τῆτο ἐστὶ λεκτέον· ἠνίκα
 ὁ βασιλεὺς Θεοδόσιος, πρὸς τὴν τυραννὸν ἠλω-
 νίζετο μάξιμον, Θεόφιλος διαἰσιδώρως ξένια
 πεμπὼν βασιλεῖ, διασῆς αὐτῶ ἐπιστολάς ἐνε-
 χειρίσειν, ἐντεταμένῳ πρὸς τὴν ἐκείνῳ τῶ νι-
 κησάντι καὶ τὰ δῶρα ἐτάγραμματα· τῆτοις
 διακονέμενος ἰσίδωρῳ, καταλαβὼν τὴν ῥώ-
 μην, τὴν νίκη ἐφείδρουν· ἀλλ' ἐκ εἰς μακρῶν τὸ
 γνωόμενον ἔλλαθεν, ἀναγνώσας δὲ συνόλους αὐτῶ
 τὰς ἐπιστολάς ἐπικλέψαντι· ἔνεκεν ὁ ἰσίδω-
 ρος ἐν φόβῳ χυόμενος, ὡς εἶχεν, ἐπὶ τὴν ἀ-
 λεξάνδρειαν ἐφύγχε· αὐτὴ πρόφασις ἦν Θεο-
 φίλω τῶ πρὸς ἰσίδωρως ἀπεδῆς· οἱ μὲν τοῖσι
 τὰ βασιλείαι, τὴν Ἰωάννην προέκεμαν· ἐπειδὴ
 ἢ κατηγορίας καὶ Θεοφίλω πολλοὶ ἀνεκίνων,
 βιβλία τε καὶ αὐτῶ ἄλλοις δι' ἄλλην αἰτίαν
 τοῖσι παρεῖον ἐπισκόποις ἐδίδουσαν, ὁ πρὸς τὸς
 βασιλικῶ κοίτων· ἐντεταμένῳ λαβὼν τὰς
 ἐγγράφους κατηγορίας, ἐπέδωξεν τῶ Θεοφίλω,
 ἐπιλογίην ἔχειν, ἢ χειροτονεῖν Ἰωάννην, ἢ τὰς
 καὶ αὐτῶ κατηγορίας εἰς ἐλεγχὸν ἀγαθῶ ταύ-
 τα φοβηθεῖς ὁ Θεόφιλος, τὸν Ἰωάννην ἐχφρο-
 λότισε· χειροτονηθεῖς ἐν πρὸς τὴν τῶ ἐπισκοπῆς
 ἱερωσιῶν, ὠνδρονίζεταί τῶ εἰκάδι ἔκτη τῶ
 Φεβρουαρίου μηνός, ὑπαλεία τῶ ἔξῃς, ἢ ἐπέ-
 λθεν ἐν μὴν τῶ ῥώμῃ ὁ βασιλεὺς ὠνείτω, ἐν
 τῶ τῶ κωνσταντίνης πόλει εὐτυχιανός, ὁ τότε τῶ
 βασιλέων ὑπαρχος· ἐπεὶ δὲ ἐμφανῆς ὁ ἀνής,
 ὅς ὠν τε καλεῖται λόγων, καὶ ὅς ὠν πολλοῖς
 δεινοῖς ἀφείπεσεν, ἀξίον ἠγέμα μὴ σιγήσαι
 ταὶ αὐτὸν, ἀλλ' ὡς οἶόν τε τὰ διαμακρο-
 ῖσαν λεχθησόμενα συσεῖλαι, εἰπεῖν τε ὅθεν ἦν,
 καὶ ἐκ τίνων, καὶ ὅπως ἐπὶ τὴν ἱερωσιῶν ἐκλή-
 ρῆ ὅπως τε ἀφῆρθη αὐτῆς, καὶ οἷς καὶ θάνατον
 ἐπιμῆθη μάλλον ἢ ἀφῆων.

Qui quidem summo studio laborabat, ut Ioannis quidem gloriam detere-
 ret, Isidorum vero Presbyterum suum
 ad Episcopatum urbis regie promove-
 ret. Hunc enim præcipuè diligebat, præ-
 pterea quod periculofum quoddam ne-
 gotium ipsius causâ suscepisset. Quo-
 nam vero illud fuerit, jam dicendum est.
 Dum Theodosius Imperator adversus
 Maximum tyrannum bellum gereret,
 Theophilus per Isidorum munera mit-
 tens ad Imperatorem, binas ei tradidit
 Epistolas, mandans ut Victorii munera
 simul ac literas offerret. Quibus man-
 datis obsequens Isidorus, cum Romam
 venisset, eventum belli expectabat. Ve-
 rum eas res diulaterè non potuit. Nam
 Lector qui eum concomitabatur, Epi-
 stolas clam surripuit. Quo factò conter-
 ritus Isidorus, illico aufugit Alexandri-
 am. Hæc fuit causa cur Theophilus Isi-
 doro tantopere studeret. Verum qui in
 Palatio erant, Joannem prætulèrunt.
 Et quoniam multî Theophilum accusa-
 bant, & libellos varia crimina continen-
 tes Episcopis qui tum aderant offere-
 bant, Eutropius Præpositus imperialis
 cubiculi, acceptos libellos ostendit
 Theophilo: eligere eum iubens utrum
 mallet, Joannemne ordinare, an de cri-
 minibus ipsi objectis iudicium subire.
 His pertetrefactus Theophilus, Joan-
 nem ordinavit. Ordinatus igitur Io-
 annes in Episcopali sede constituitur
 quarto Calendas Martij, Consulatu
 proxime insequenti, quem Romæ qui-
 dem Imperator Honorius, Constanti-
 nopoli vero Eutychianus Præfectus Præ-
 torio editionibus ludisque celebrarunt.
 Sed quoniam hujus viri celebris tama
 est, tum ex libris quos scriptos reliquit,
 tam ex multis ærumnis quas pertulit, æ-
 quum esse arbitror ut res ejus non silen-
 tio tradantur à nobis, sed potius ea quæ
 pluribus de illo dici possunt, brevi com-
 pendio complectamur. Dicamusque
 quis & unde fuerit: quomodo ad sacer-
 dotii honorem vocatus, eodemque post-
 ea ad sacerdotii honorem vocatus, eo-
 demque postea spoliatus sit: denique
 qua ratione plus honoris post obitum
 consecutus sit, quàm dum viveret.

Κεφ. γ΄.

Πρὸς τὸς καὶ ἀγῶνῃς βίῳ Ἰωάννη τῶ κωνσταντινουπόλεως
 ἐπισκόπου.

CAP. III.

De genere & institutione Joannis Episcopi C. P.

Ἰωάννης, ἀνιοχεύς μὴν ἦν τῶ κοίλης συρίας
 Ἰνός δὲ σκενδρίας καὶ μητρὸς ἀνθούσης, ὅς ἐν-

Ioannes igitur oriundus fuit Antio-
 chia, quæ urbs est Syriæ Cœles, patre
 Secundo, matre Anthufa, nobili

apud suos profapia. In Rethorica Libanium Sophistam: in Philosophia vero magistrum habuit Andragathium. Cumque causas agere jam pararet, considerans quam laboriosum quamque iniquum esset vivendi genus eorum qui in Foro versantur, tranquillio- rem vitam sequi maluit. Quod quidem fecit exemplo Evagrii; qui sub iisdem cum illo præceptoribus eruditus, ad quietam vivendi rationem jampridem se contulerat. Confestim igitur mutato habitu atque incessu, lectioni facrarum literarum animum applicuit: & frequenter ad Ecclesiam orationis causa properabat. Persuasit etiam Theodoro & Maximo discipulis suis, qui unâ cum ipso Libanium Sophistam audiverant, ut relicta professione quæ nihil præter questum spectaret, simplicem potius ac tenuem vitam amplecterentur. Ex his Theodorus quidem Mopsuestia in Cilicia postmodum Episcopus fuit: Maximus vero Seleucia in Isauria. Tunc temporis vero lummo studio ad virtutis apicem contendentes, Monasticam vitam sub Diodoro & Carterio didicerunt: qui tunc quidem Monasteriis præerant. Postea vero Diodorus ad Episcopatum Tarfi promotus, multos conscripsit libros, simplicem duntaxat atque obivium scripturarum sensum inquirens, allegoricam vero earum interpretationem refugiens. Sed de his satis. Ioannem porro familiariter degentem cum Basilio, qui tunc quidem Diaconus erat à Meletio constitutus, postea vero Cæsareæ Cappadociae fuit Episcopus, Zeno Episcopus Hierosolymis rediens Lectorem Antiochene Ecclesiae designavit. In hoc Lectorum ordine adhuc constitutus librum, contra Iudeos composuit. Nec multo post Diaconi dignitatem à Meletio consecutus, scripsit libros de sacerdotio, & alios adversus Stagiriam: ad hæc de incomprehensibili Dei natura, & de commanentibus mulieribus. Post hæc Meletio mortuo Constanti- nopolis: Illuc enim profectus fuerat Meletius propter ordinationem Gregorii Nazianzeni: Ioannes à Meletianorum confortio recedens, nec tamen Paulini communionem amplexus, tres annos continuos in summa quiete vixit. Tandem vero post obitum Paulini, ab Evagrio eius successore Presbyter

παπειδῶν τῶν ἐκείνου μαθητῆς δὲ ἐγγύθι ἑκά-
 νης τῆς Θεοφίης, καὶ ἀρεθῆς ἀνδραγα-
 θιστῆς φιλοσόφου μέλλων ἢ Ἰππιδίου
 ὄρμῶν, καὶ στυριδῶν τὸν ἐν τοῖς δικαστηρίοις
 μοχθηρὸν καὶ ἀδίκον βίον, Ἰππιδίου τὸν ἡσύχιον
 μάλλον ἐπέπεσε καὶ τέτο ἐποίησε, Ἰππιδίου
 εὐάγριον ὃς καὶ αὐτὸς φοιτῶν πᾶσι τοῖς
 τοῖς διδασκάλοις, τὸν ἡσύχιον πάλαι βίον
 μέλιθερον εὐθύς τε καὶ μετὰ τὸ γῆμα καὶ
 βαδισμασίαις ἀναγνώσασθαι ἱερῶν γρα-
 μμάτων προσεῖχε τὸν ἐν ἡσυχίᾳ ἐπιού-
 τας ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν περὶ τῆς πειθῆς καὶ
 θεόδωρον καὶ μαξιμόν, συμφορητῆρας αὐτῶν τῶν
 πᾶσι τῶν σοφιστῶν λιβανίου, καὶ ἀλιπτεῖν τὸν
 χρηματικὸν βίον, μελίναι ἢ τὸν λατὸν τῶν θε-
 ῶν μὴ ὑσερῶν μόνη ἐστὶς τῆ ἐν κλη-
 πόλει Ἰππιδίου γέροντος μαξιμόν ἢ ἐπὶ
 κείας τῆ ἐν ἰσωνείᾳ τῶν κατὰ τὴν ἐπι-
 δαυίαν τῆν δρετὴν γρόμῶν, μαθητῶν
 εἰς τὰ ἀσκητικὰ διδάσκει καὶ κατερεῖω ὅτι
 τότε μὴ ἀσκητικῶν προσεῖχεν τὸ διδάσκειν
 ἢ αὐτῶν ὑσερῶν Ἰππιδίου ταρσῆ γρόμῶν
 πολλὰ βιβλία συνέγραψε, ψαλμοὶ τὰ γρα-
 ματικῶν θεῶν προσεῖχον γραφῶν, τὰς ἐπι-
 εἰας αὐτῶν ἐκτεπέμῶν ταῦτα μὴ ἐπι-
 τέτων Ἰωάννην ἢ ἀμα βασιλείω, τὰ πᾶσι
 μὴ δακόνω ὑπομελεῖς κατὰ βασιλείω, μὴ
 ταῦτα ἢ γρόμῶν καίσαρίας τῆς καππα-
 δοκῶν Ἰππιδίου, τὰ πολλὰ συνέγρα-
 τα, Ζώνων ὁ ἐπίσκοπος ἐκ τῶν ἱερο-
 μων ὑπερέφω, ἀναγνώσῃ τῆς ἐν ἀπο-
 κείᾳ ἐκκλησίας καθίστησι ἐν τῇ ἀναγ-
 νῶσιν τὰς ἐκκλησίας, τὸν καὶ ἱεροδῶν τῶν
 D στυριδῶν μετ' ἑπολὺ ἢ καὶ τῆς Ἰππιδίου
 νε ἀξίας πᾶσι μελεῖς τυχῶν, ὅθεν αὐτῶν
 ρωσιμῆς λόγος συνέταξε, καὶ ὅθεν αὐτῶν
 γέροντος ἐπὶ μὴ καὶ ὅθεν αὐτῶν ἀκαταστά-
 καὶ ὅθεν αὐτῶν τῶν στυριδῶν μελεῖς αὐτῶν
 δὲ μελεῖς ἐν κωνσταντίνῃ πόλει τῶν
 στυριδῶν ἐκείνῳ πᾶσι γεγονῆναι διὰ τὴν γρόμῶν
 εἰς τὴν ναζιανζηνῆ κατὰ βασιλείω, ἀναγ-
 νῶσιν ἰωάννης τῶν μελεῖς αὐτῶν, καὶ μὴ
 παυλίῳ συγκοινωνῶν, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἐν
 αὐτῆς ἡσυχίᾳ διήγειρ' ὑσερῶν δὲ παυλίῳ
 τελεθρήσασθαι, ὑπο εὐαγρίου τῶν
 δεξιαμῶν παυλίῳ χριστιανῶν πᾶσι

τερθ' αὐτῆ μὲν ἡ Ἰωάννης πρὸς τῆς Ἐπισκο-
πῆς, ὡς συνωμόμας εἶπεν, διαγωγὴ ἦν ἡ ἀν-
θρωπ' ὡς φασί, διὰ ζῆλον σωφροσύνης
πικρότερος, καὶ πλέον, ὡς ἔφη τις τῶν οικειο-
τάτων αὐτῶν, ἐκ νέας ἡλικίας θυμῷ μάλλον
ἢ αὐδοίε χαίρει, καὶ διὰ μὴν ὀρθότητά βίης,
ὄρασφαιλῆς πρὸς τὰ μέλλοντα δι' ἀπλό-
γη καὶ ἔυχρησ' ἐλευθεροσύμια τὸ πρὸς ἑδὴ
ἐπιτυχάνουσις ἀμείψας ἐπέχετο, καὶ ἐν
μὲν τῷ διδάσκον, πολλὸς ἦν ὠφελῆσαι τὰ
τῶν ἀκούστων ἠθῆ ἐν ἡ ταῖς συγυγίαις, ἀλα-
ζονικός τοῖς ἀγνοοῦσιν αὐτὸν ἐνομιζέτο.

A ordinatur. Et ante Episcopatum qui-
dem, ut summatim dicam, hujusmodi
vita Ioannis fuit. Fuit autem, ut ferunt,
ob nimium temperantiae studium acer-
bior; & sicut agebat quidam qui cum il-
lo ab incunte aetate familiariter vixerat,
ira magis deditus quam verecundiae. Et
ob vitae quidem sanctimoniam incautus
adversus futura: ob simplicitatem vero
apertus & facilis. Immodica etiam lo-
quendi libertate erga omnes utebatur.
Et in docendo quidem id praecipue spe-
ctabat, ut mores audientium emenda-
ret. In congressibus vero arrogantior vi-
debatur iis qui mores ipsius ignora-
bant.

Κεφ. δ'.

CAPUT IV.

Πρὸς τὸν Ἐπίσκοπον Ἰωάννην, ὅτι ἔσπευσε δι' αὐτὸν ἐπίσκοπος
ἐχθρὸς τῶν κληρικών καὶ πολλῶν λαϊκῶν.

De Serapione Diacono, & quomodo Ioannes
ejus causa Clericis suis in visis exsisterit.

Τοιαῦτα ὡν τὸ ἦθος, καὶ ἐπὶ τὴν Ἐπισκο-
πὴν πρὸς βληθείς, μείζον ἢ ἔχρη τῆ
ὀφύει καὶ τῶν ἰσχυρῶν ἐπέχετο, διορθῶν
ἐν βίῃ τῶν ὑφ' αὐτῶ κληρικῶν, ὡς ἄστο,
πρὸς αὐτὸν ἐν ἐν δὲ τῆ φανείας
τοῖς τῆς ἐκκλησίας πρῶτος, ἰσχυρῶν ἐπι-
σάτο πολλοὶ τε πρὸς αὐτὸν ἀπηχθάνοντο, καὶ
ὡς ὀργίλον ἔδεικνον ἐπὶ γὰρ αὐτὸν πρὸς τὸ
πᾶσι προσηρῶν, Σεραπίων διάκονος ἰσχυ-
αὐτῶ ταπείνωτος, καὶ ποτε παρῶντων τῶν
κληρικῶν, μεγάλη τῆ φανῆ πρὸς τὸν ἐπίσκο-
πον τοιαῦτον λόγον ἐφθέγγετο, ἔπειτα ὁ ἔπι-
σκιπε τῆ τῶν κληρικών δυνάμει, εἰ μὴ μισ-
τῶ ἰσχυρῶ πάντας ἐλαύνουσι τῆτο λεχθέν, τὸ καὶ
τὸ ἐπίσκοπος μίθος ἔδειγγεν, ὁ δὲ ἐπίσκοπος
θεοὶς μακρῶν πολλῶν τ' ἐκκλησίας, ἀλ-
λοι δὲ ἀλλῶν αἰτίαν ἔδειβαλλον, οἱ δὲ, οἷα
Φιλαγίνεος ἐν ταῖς τοιαύταις τῶν κληρικών
τοιοῦταις, Φατρείας συνίσασαν κατ' αὐτῶ,
καὶ διὰ βολαῖς πρὸς τὸν δῆμον ἐπέχετο, εἰς
πίστι ἡ γὰρ ἑδὴ ἀκούσις τὰ λεγόμενα, τὸ
μὴ βίβλει τὸν ἐπίσκοπον συνεδίεν τινί, μὴ
δὲ καλεῖται ἐφ' ἑστίαν φθασίνεος ἔδει
καὶ μάλα ἡ μείζων ἐνεμάτησε διαβολή
κατ' αὐτῶ καὶ τινί μὴν σιοπῶ συνεδίεν ἐδε-
ν ἠπρῶτος, σαφῶς, ἐδεῖς ἀπαγεῖλαι δε-
δωπται οἱ μὴ γὰρ ἰσχυρῶ αὐτῶ δολογείας
βελόμενοι, ἐφασκον ὡς εἰν ἐμπαθῆς, καὶ δυσ-
φύως τὰ σιτία πρὸς φέρειτο, καὶ διὰ τῆτο

His moribus praeditus Ioannes, & ad
Episcopatus honorem proventus,
majori, quam par erat, severitate in sub-
ditos usus est, dum Clericorum suorum
vitam, sicut sperabat, corrigere vellet.
Statim igitur in ipso Episcopatus exor-
dio, cum Ecclesiasticis viris asperior vi-
sus esset, in odium illorum venit: multi-
que cum aversari, & tanquam iracun-
dum vitare coeperunt. Incitabat autem
illum Serapio ejus Diaconus, ut omnium
animos a se alienaret. Qui quadam die
coram universo Clero contenta voce
Episcopum sic allocutus est: nunquam
istis dominari poteris, o Episcopo, nisi
unâ virgâ omnes abegeris. Hoc ejus
dictum, cunctorum odium adversus
Episcopum excitavit. Haud multo
post Episcopus multos variis de causis
Ecclesiae ejecit. Illi vero, sicut in vio-
lento dominatu fieri solet, contra eum
conspirarunt, eumque apud populum
calumniati sunt. Porro ut multi au-
dientium criminationibus fidem ac-
commodarent, id praecipue faciebat,
quod Episcopus cum nemine unquam
vesci vellet, nec vocatus ad convivi-
um accedere. Quâ potissimum ex
causâ gravis adversus illum calumnia
invaluit. Caeterum quo consilio so-
lus cibum capere instituerit, nemo
unquam pro certo potuit exponere.
Nam qui illum defendere cupiunt,
ajunt illum imbecillioris fuisse sto-
machi, & morosum ac difficilem
in sumendo cibo: atque idcirco

πάν, ὅτι τὸν ἀτυχῆσα ἔ μόνον ὄκ ἠλέει, ἀλλ' ἐκ τῆ ἐναντίας καὶ ἠλεγχεν' εὐτροπίῃ μὴ ἐν τότε τὴν ὑπάρχον ἀξίαν ἐγχειρίζοντ', διά τινὰ πάσματ' ὁ βασιλεὺς τὴν κεφαλὴν διπομηθῆναι ἐκέλευσεν ἐκ τῆ καθολογῆ τῶν ὑπάρχοντων ἀπερέθη τὸ ὄνομα, καὶ μόνον τῆ συνυπαλεύσαντ' Θεοδώρῃ ἐγγράφιό λόγ' ἔ, ὅτι ὁ Ἐπίσκοπος Ἰωάννης καὶ γαίναν τὸν τῶν καὶ τὰ τῆ τῆ συνίθει παρρησία χρώμ' ἔ, ἰχυρῶς ἀπέβλεπεν, ὅτι μίαν ἐκκλησίαν τῶν ἐκτός τῆς πόλεως ἀποσημνηθῆναι τοῖς ὁμορῆσιν αὐτῆ ἀρεατοῖς τῆ βασιλέως αἰτήσαστολόμησεν' ἄλλον τῆ δι' ἄλλω αἰτίαν τῶν κραθέντων ἔξήλεγχεν σὺ παρρησία πολλῆ, δι' ἣν πολλοῖς διάφορ' ἦν' ὄθεν καὶ Θεόφιλος ὁ ἀλεξανδροῖας Ἐπίσκοπος, ἐνδὺς μὲ τὴν χειρ' ὀνίαν ἐπενόει, ὅπως αὐτὸν ἀδωρησῆσαι καὶ τισι μὴ τῶν παρόντων ἀεὶ τῆ κρυφαίως διελέγετο πολλοῖς δὲ καὶ τῶν μακρῶν δπίνων, τὴν οἰκίαν διήγαγε βέλῃσιν ἐλύπει γδ αὐτὸν ἔ μόνον ἢ ὑπεβάλλεσσα Ἰωάννης παρρησία, ἀλλ' ὅτι καὶ ἰσίδωρον τὸν παρῆστερον ὑπ' αὐτὰ τὰ πόμωρον, εἰς τὴν Ἐπίσκοπὴν κωνσταντίνης πόλεως ἀπεβάλλεσας ὄκ ἰχυρῶς ἐν τῆτοις μὴ τὰ καὶ Ἰωάννη τὸν Ἐπίσκοπον ἦ καὶ ἐνθὺς ἐν δαρχῆ καὶ αὐτῆ ὄδως τὸ κακόν' καὶ τὰ μὴ ἀεὶ αὐτῆ ἀρεγιόντες δηλωμ'.

A alienare, quod hominem adversa utentem fortunâ non modo miseratus non esset, verum etiam corripuisset. Eutropium igitur Consulatum tunc gerentem, Imperator ob delicta quædam capite plecti iussit. Nomen quoque ejus ex fastis Consularibus erasum est, solius Theodori qui Collega ejus in Consulatu fuerat perscripto vocabulo. Gainam præterea tunc Magistrum militum, Johannes Episcopus solita libertate utens, contumeliose reprehendisse dicitur, propterea quod ab Imperatore petere ausus esset, ut ex Ecclesiis intra urbem regiam positis, una Arianis ejusdem cum ipso fidei cultoribus attribueretur. Plures quoque alios ex Optimatibus, variis ex causis libere reprehendit: quæ quidem loquendi libertas multorum inimicitias ei conciliavit. Unde etiam Theophilus Alexandrinæ urbis Episcopus, statim post ejus ordinationem sollicitè cœpit inquirere, qua ratione illum exerte- ret. Et cum nonnullis quidem qui aderant, ea de re clanculo colloctus est: multis vero longius distitis consilium suum per literas significavit. Neque enim solum immodica Joannis libertas ei displicebat; verum etiam quòd Isidorum Presbyterum suum ad Episcopatum Constantinopoleos promovere minime valuisset. Hoc in statu erant res Joannis Episcopi; Statimque in ipso Pontificatus exordio malum ei imminebat. Verum de rebus illius plura deinceps dicturi sumus.

CAPUT VI.

D De Gainæ Gothi tyrannide, & de tumultu quem Constantinopoli excitavit, deque ejus nece.

Κεφ. 5'

Περὶ τῆς τυραννίδος τῆς γαίνης τῆς γόσθης, καὶ τῆς ὑπ' αὐτῆς ἡμομί- κη ταραχῆς ἐν κωνσταντίνῃ πόλει, καὶ ἀεὶ τῆς ἀνα- ρίσεως αὐτῆς.

Nunc vero rem memoratu dignam quæ illis ipsis temporibus accidit, commemorabo: qualiter divina providentia urbem regiam & rempublicam Romanam ex gravissimo discrimine insperatis subsidiis liberaverit. Quanam vero sit ea res, jam dicendum est. Gaina genere quidem Barbarus fuit. Qui cum ad Romanos confugisset, & militiæ nomen dedisset, paulatim ad altio- rem

Q 9

Πράγμα δὲ ἀξίον μνήμης ἔστι τῶνδε τῶν χρόνων ἡμομένον διηγήσομαι, δεικνύς ὅπως ἢ τῆ Θεᾶς προνοία, τὴν πόλιν καὶ τὰ Ῥωμαίων ἐκ μεγίστου κινδύνου ἀπαδόξοις βοθηθείαις ἐρρύσατο. τὶ δὲ ἐστὶ τῆτος, λεκτέον γαίνης Βάρβαρος, μὲν ἦν τὸ γένος ὑπὸ Ῥωμαίοις ἔξῆμομένον, καὶ στρατῶν ἀποδομῆσας, καὶ βραχυ

μίας δότικει), ὄρκους ἔπιθεν ἀλλήλοις ἅ τε βασιλεὺς καὶ ὁ βάρβαρος, ἢ μὴ μὴ ἔπιβελύσειν ἀλλήλους· ἀλλ' ὁ μὲν βασιλεὺς ἑυορκὸς πρὸς ἀνὴρα καὶ διατέτο θεοφιλῆς, τοῖς ὄρκουσι ἐνέμενε γαῖαν δὲ παρρησιόδου τῆς, καὶ τὰ οἰκίαι σκοπῆσαι ἔξευανεν, ἀλλ' ἐμπρησμός τε καὶ λαφυραγωγίας ἐμελέτα ποιήσασθαι κατὰ τὴν κωνσταντίνου πόλεως, καὶ καθ' ὅλης εἰς διώκειτο τῆς Ῥωμαίων δόξης· βεβαρβάρωσεν ἂν ἡ πόλις ὑπὸ τῶν πολλῶν μυριάδων, καὶ οἱ αὐτῆς οἰκήτορες ἐν ἀιχμαλώτων μοῖρα ἐγγύοντο· τὸς δὲ ἦν ὁ ἑπικρατωρ τῆς πόλεως κινδύων, ὡς ἐκομήτω μέγιστον ἐκ τῆς ἐρανὸς καὶ μέγιστον τῆς γῆς δίκη, καὶ οἷτε ἀδελφὸς ἐβασίλευε πρότερον, μὴν ἄντων ὁ μὲν γαῖαν, πρῶτον μὲν ἐπεεβλήθη ἀναίδῳ διαρπαγῇ τῆς δημοσίας ἐν τοῖς ἐργαστηρίοις πωλεῖν δόρυς ποίησασθαι ὡς ὁ φήμις περὶ μινθεῖσης, ἐφυλάξασθαι ἀναίδῳ ἐν ταῖς τραπεζαῖς τὸν ἀργυρὸν, αὐτῆς δὲ ἐτέρων χωρεῖ βελῶν καὶ νικτὸς μὴν ἔσσης, ἐκπέμπει πῆθος βαρβάρων ἑπὶ τὸ ἐμπρησθῆναι τὰ βασιλεία, τότε δὲ καὶ ἐδείχθη ἀειφανῶς, ὅπως ὁ θεὸς προνοοῖ ἐπιείκῃ τῆς πόλεως· ἀγγέλων γὰρ πῆθος ὤφθη τοῖς ἑπικρατοῦσιν, ἐν γῆματι ὅππῃ, μεγάλα ἐχόντων τὰ σώματα· ἐκ τούτων οἱ βαρβάροι, ἀληθῶς εἶναι ἐρατὸν πολὺν καὶ χυνοῦν, καὶ ἐπὶ ἀπὸ τῆς ὑπανεχώρησαν ὡς ὁ ἀγγέλθεν ἐτο τὰ γαῖαν, πέρας πεισῶς καὶ φαίνετο ἡπίστατο γὰρ μὴ παρῆναι πολὺν Ῥωμαίων ὀπλιτικὸν καὶ τὰς πόλεις γὰρ ἐπίδρυτο πέμπη καὶ αὐτὸς ἐτέρους τῆς ἐχόμενης· ἐμετάτατα πολλὰς ὡς ὁ καὶ διακρίως δότος εἰλαντι, ἰα ἀυτὰ ἀπὸ γέλλετο αἰ γὰρ ὁ θεὸς ἀγγελοὶ τὴν αὐτὴν τοῖς ἑπικρατοῦσιν παρῆχον φανασίαν, ἵνα αὐτὸς σὺ πῆθος πολλὰ πρὸς ἐλθὼν, πρῶτον λαμβάνει τὸ δαμάσκος ὑπονοήσας ὁ ἀληθῶς ἐρατὸν εἶναι πῆθος, ἐτέτο δι' ἡμέρας μὴ λανθάνειν, ἵνα ὡς ὁ πρὸς τὴν αὐτὴν ἐπιχείρησιν ἀνέχειν, τὸ γὰρ ἐβελήσιν, ὡς μὴ ἐνόμιζεν Ῥωμαίους βλάπτειν, ἐπὶ φελέη ὡς ἡ ἐκβασίς ἐδειξεν ὑποκρομῶν γὰρ δαίμοναν, ὡς ἐξόμοινοσ το μαρτυρεῖον τῆ δότος ὁλβῆ Ἰωάννη, ἐπὶ αὐτῷ

A martyr's reconditum est, juramentis invicem praestitis confirmarunt, neutrum alteri infidias structurum esse. Sed Imperator quidem, utpote qui sacramenti fidem religiose coleret, atque idcirco Deo acceptus esset, juramentis steterit. Gaius vero & caedus initium violavit, & a proposito suo nullatenus destitit: nam incendia, praedasque ad direptiones, tum Constantinopoli, tum per omnes, si posset, Provincias Imperii Romani facere meditabatur. Urbs igitur regia versa erat in Barbariam, ob innumerabilem Barbarorum multitudinem: ejusque cives captivorum instar esse videbantur. Tantum porro erat periculum quod impendebat civitati, ut cometes maximus a caelo ad terras usque pertingens, qualem nemo antea conspexerat, illud praenuntiaverit. Gaius ergo, primum quidem Argentariorum officinas in quibus moneta publice permutabatur, absque metu & verecundia diripere adortus est. Sed cum, rumore ejus rei antegresso, Argentarii sibi caventes pecuniam in mentis minime exposuissent, ad aliud consilium se convertit. Nocte intempesta Barbaros ad incendendum palatium mittit. Tum vero perspicue declaratum est, quantam Deus curam ac providentiam civitatis gereret. Angelorum enim multitudo visa est ab insidiatoribus, qui militum enormis staturae speciem referrent. Quos Barbari ingentem revera ac fortem esse exercitum suspicati, stupefactique abscesserunt. Quod cum Gaius nuntiatum fuisset, incredibile ei videbatur. Sciebat enim abesse maximam partem exercitus Romani, quippe qui per urbes Orientis distributus esset. Nocte igitur proxima aliisque iterum sequentibus, alios mittit. Cum vero varios mittenti eadem renuntiarentur; Angeli enim eandem perpetuo speciem insidiantibus objecerant, tandem ipse cum ingenti multitudine progressus, spectator fit miraculi. Sulpicatus itaque re ipsa militum esse multitudinem, qui interdum quidem delitescerent, noctu vero conatibus suis obsisterent, consilium cepit, Romanis quidem, ut putabat, exitiosum; verum ut exitus docuit, perquam ipsis utile. Arrepticium se simulans, tanquam orationis causa pergit ad Ecclesiam Joannis Apostoli, quae septem

millibus passuum abest ab urbe. Profecti sunt unâ cum illo Barbari, clam arma efferentes, quæ partim doliis occultaverant, partim aliis fraudibus ac machinamentis obtegebant. Sed cum portarum custodes, deprehenso dolo, tela exportari prohiberent, Barbari strictis gladiis custodes interfecerunt. Gravis ex eo tumultus oritur in civitate; cunctisque jam impendere mors videbatur. Verum civitas nihil tum detrimenti passa est, portis ejus undique obfirmatis. Imperator vero prudenti consilio tempestive usus, Gainam quidem hostem publicum renuntiavit; Barbaros autem qui in urbe remanserant trucidari jussit. Cumque dies elapsus fuisset, ex quo portarum custodes interfecti fuerant; milites qui aderant prælium ineunt adversus Barbaros intra portas, juxta Ecclesiam Gotthorum. Illuc enim confluxerant Barbari quotquot in civitate remanserant. Et ipsam quidem Ecclesiam incendio consumpserunt: Barbarorum vero quamplurimos obruncarunt. Porro Gaina, cum nuntiatum ipsi fuisset, cunctos qui in urbe remanserant necatos fuisse, fraudes suas infeliciter sibi cedere animadvertens, relicta Joannis Basilicâ in Thraciam contendit. Et cum ad Cherronesum venisset, illinc trajicere & Lampfacum occupare conatus est, ut ex eo loco Orientis partes invaderet. Cum vero Imperator statim copias terrâ marique misisset, illustre divinæ providentiæ miraculum subsequutum est. Nam dum Barbari navibus destituti, ratibus temere contextis trajicere parant, ecce subito Romanorum naves armatæ apparuerunt, & Zephyrus vehementi impetu flare cœpit. Ac Romani quidem facili navigatione utebantur. Barbari vero simul cum equis vi tempestatis in ratibus suis agitati disjectique, tandem marinis fluctibus obruti perierunt. Multi quoque eorum à Romanis interfecti sunt. Ad hunc modum ingens Barbarorum multitudo in trajectu interiit. Gaina vero inde regressus, cum per Thraciam fugeret, in alias Romanorum incidit copias, à quibus unâ cum Barbaris qui cum ipso erant, interemptus est. Atque hæc quidem de Gaina obiter dicta sufficiant. Quod si quis cuncta quæ eo bello gesta sunt, accurate

ἡσμεῖοις ἀπέχθη τὸ τὸ πόλιος, καὶ λαμβάνει συνέξήσαν ἡ αὐτὴ καὶ οἱ βάρβαροι, τὰ ἐπιπλα κρυφαίως ἐξέλθοντες, τὸ τὸ μὴ κερῶμα καλακρῦψαντες, τὸ τὸ καὶ ἑτέροις χρωματικῶν μηχαναῖς, οἷς ἡ οἱ φρεροὶ τῶν πυλῶν τὸν δὲ οὐκ ἐυρόντες, ἐκφέραδες τὰ βέλγη διεκόλουσιν οἱ βάρβαροι τὰ ξίφη ἀσάμενοι, ἐδὲ φρερες ἀπέχθησαν τὸ φόρουός τε ἐντεθῆν τὴν πόλιν ἐκδήνός, ἐπᾶσιν ὁ θάνατος παρεῖναι ἐδόκει αὐτοῖς ὁμῶς ἢ μὴν πόλις ἐν τῷ ἀσφαλεί τότε ἐργασθῶν παλαιὰ πύλων ἀλύης ἀχυρωμένων γῆρας ἢ χερσὴ ὁ βασιλεὺς ἐν καιρῷ ἐχρησάσθαι φανερόν πολέμιον κηρύξας ἐναί τον γαῖαν κελυφ τῆς ὑπολφθθῆναι ἐν τῇ πόλει βασιλεὺς ἀναίρεῖσθαι μᾶς τε ἐν μέσῳ μὲν τῶν πύλων ἀναίρεσθαι διαδρομῆς ἡμέρας, συλλελασιν οἱ παρῆναι ἐσθλῶται τοῖς βαρβάροις ἐν τῷ τῶν πυλῶν, πρὶ τὴν ἐκκλησίαν τῶν γοθῶν. ἐν ταύθῃ δὲ πάντες οἱ ὑπολφθθῆναι ἀποθῆσαν καὶ αὐτὴν μὴ ἐμπιμπῶσθαι ἀλλὰ ἡ αὐτῶν σφόδρα πολλὰς ὁ γαῖαν ἢ μὴ ἀνηρῶσθαι ἐδὲ μὴ φθᾶσαι ἐξελθῆναι τῶν πύλων, γνῶς ἡ μὴ κέπαιπα πρὸ χωρῆν τὰς ἀντιτάς, ἀερας δὲ τὸ μαρτυρία, ἡ λαυνοὶ οὐκ ἴσθαι κῆρα κῆ καλακρῶν τὴν χερρῶν, ὁ αὐτῆς διαπεραῖσθαι, καὶ καλακρῶν τῶν λαμψακονεῖσθαι δὲ ἀξεν, ὅπως ἀνὲν ἐκθεῖν ἐῶν μερῶν κρατῆσαι δυνήσθαι ὡς ἡ ὁ βασιλεὺς ἐφθῆ δυναμιν ἀποσειλάς διὰ τὴν θαλάσσης, ἐν ταύθῃ πάλιν τὸ θεῖον πρὸς φανμασὸν ἐρῶν ἐδέκνυτο ὡς ἡ οἱ βάρβαροι ἀπορῆναι πλοίων, χερδίας συμπῆξαι ἐν αὐτῶν ἐπεραῖσθαι, ἑτέρων ῥωμαίων ἐσθλῶν καὶ νησῶν ἐδὲ πῶ παρῆσαν ἀνεμῶς τε ἐκπρὸς πνέει σφοδρῶς καὶ οἱ μὴ ῥωμαῖοι ταῖς πρὸς ῥαδίως διεξέπλεον οἱ ἡ βάρβαροι αὐτοῖς ἴπποις ἐν ταῖς χερδίας ὑπὸ τῶν κλυδῶν ἀναρρῖπῆσθαι ἐξελικμῶν τῶν καὶ ἐν τῇ θαλάσσει διεφθέρνυτο πολλοὶ ἢ καὶ ὑπὸ τῶν ῥωμαίων ἀπώλλυτο ἔτω μὴ ἐν τότε πρὸς πλῆθος τῶν βαρβάρων ἐν τῷ διεκτι ἀπώλλετο γαῖαν δὲ ἀναξεύξας, καὶ διὰ τὴν θράκης φυγῆ χερδῶν, ἀπειπῆσαι ἐπὶ δυνάμει ῥωμαίων, καὶ ἀναρῆσαι ἐπὶ τοῖς σὺν αὐτῶν βαρβάροις καὶ ταῦτα μὴ ἐν ἴσθαι, πρὶ γαῖαν, ἀποχρῶν τῶν λέχθω εἰ ἢ τῷ φίλον, ἀκρῶς μαλῆναι

ἄνθρωποι ἔμενον, καλῶς τῇ οἰκονομίᾳ προσέ-
χοντες· ὡιδῶντο δὲ ὅμως, ὅτι μὴ ἐφιλοσό-
φον ὡς ἠθέλον, τῇ ἀσκήσει προσκειμένοι
ἐπεὶ ὁ προσείληθε τὰ χεῖρα, καὶ προσελά-
πιδας τὴν ψυχὴν ἐνόμιζον, ὁρῶντες τὸν
ἐπίσκοπον χρηματικὸν τε μέερχόμενον
βίον, καὶ πολλὴν ἀποδῶναι χρυμάτων
κλήσιν τιθέμενον, καὶ διὰ ταῦτα, τὸ δὴ
λεγόμενον, πάντα λίθον κινεῖντα, παρη-
τέντο τε σωθῆναι αὐτῶν, τὴν ἐρημίαν ἀγα-
πᾶν εἰποῦντες, καὶ ταύτῳ προσμαῖν τὸ ἐν
ἀσεί διαγωγῆς· ὁ δὲ, ἕως μὲν μὴ ἐγίνω-
σκε τὴν ἀληθῆ πρόφασιν, παρεκάλει
B προσμαῖν· ἐπεὶ δὲ ἐγὼ καταγνωσκό-
μενος τῶν αὐτῶν, ὀργῆς ὑποτίμησαι,
καὶ πᾶν αὐτοῖς κακὸν ἠπέλειποιεῖν τῶν δὲ
μικρὰ φρονησάντων τῆς ἀπειλῆς, καὶ εἰς
τὴν ἐρημίαν χωρησάντων, θερμὸς τις, ὡς
ἔοικεν, ὁ θεοφιλοῦν, ἐμικρὰν ἐποίητο
τὴν κίνησιν κατ' αὐτῶν· ἀλλὰ σκευωρεῖσθε
πάσαις μηχαναῖς ἐδῶ ἀνδρας ἐσώδα-
ξεν· ἐμίσει δὲ ἐνθὺς καὶ τὸν αὐτῶν ἀδελ-
φὸν διόσκορον, τὸν τῆς ἐρμηπόλεως ἐπί-
σκοπον· ἐλυπεῖ δὲ αὐτὸν ἰκανῶς, τὸ προσ-
κῆσθαι αὐτῶν τὰς ἀσκήσας, καὶ αὐτὸν
σέβας ἔχεν πολὺ· ἐγίνωσκε τε ὡς ἐδένει τὸ
C πρὸ βλάβει τὰς ἀνδρας, εἰ μὴ τὰς μο-
ναχὰς ἐμπολεμῶσαι αὐτοῖς· μεθόδῳ ἐν
χρηταίᾳ τοιαύτῃ· εὐ ἠπίσασθε τὰς ἀνδρας
πολλὰ κίμα αὐτῶν αὐτῶν Θεῶν λόγους κει-
κώτας, ὡς εἶπ' ὁ Θεὸς ἀσώματος, καὶ
ἐδαμῶς ἀνθρωπόμορφος· ἀκολουθεῖ γὰρ
θεοαγάχης τῶ ἀνθρωπομόρφῳ τὸ ἀν-
θρωποπαθές· ἢ τὸ γεγύμνασαι αὐτῶν
τε τῶν παλαιότερων, καὶ μάλιστα αὐτῶν
ἀρχαίων· ἕως ἔχων ἔ φρονησάντων αὐτῶν
D Θεῶν θεοφιλοῦν, διὰ τὸ ἀμύνασθαι τὰς
ἐχθρὰς, ἀνιστρέφων τὰ καλῶς αὐτοῖς δε-
δογμένα σὺν ἀκνήσει· ἀλλὰ σωμαρπά-
ζει τὰς πλείους τῶν μοναχῶν, ἀνθρώ-
πους ἀκεραῖας μὲν, ἰδιώτας δὲ τῶν λό-
γων, τὰς πολλὰς δὲ ἔ ἀγραμμάτους ὄν-
τας· ἢ διαπέμπεται τοῖς ἐν τῇ ἐρήμῳ
ἀσκητήριον, μὴ δὲ ἐν πλείεσσι διόσκορον, μὴ τε
τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν, λέγουσιν ἀσώματον τὸν
Θεόν· ὁ γὰρ Θεός, φησὶν, καὶ τὴν θεῖαν γραφὴν

A quidem constrikti manebant, dispen-
sationis munus egregie obeuntes. Egre
tamen ferebant, quod ipsis non liceret,
sicut volebant, philosophari & Monasti-
fica disciplinae studiis incumbere.
Tandem vero progressu temporis, ani-
mabus quoque suis detrimentum affieri
existimantes, cum viderent Episcopum
quæstui deditum esse, & in pecuniis
comparandis plurimum studii impen-
dere, & earum causa omnem, ut vul-
go dicitur, lapidem commovere,
cum illo amplius degere recusarunt,
solitudinem sibi cordi esse dicentes,
seque hanc urbanæ vitæ antepone-
re.
At ille, quamdiu quidem veram dis-
cessus eorum causam ignorabat, hor-
tatus est eos ut adhuc manerent. Ubi
vero sese ab illis condemnari sensit,
gravi incensus irâ, minatus est sese il-
los omnibus modis vexaturum esse.
Sed cum illi, parvi habitus ejus minis, in
solitudinem se contulissent, Theophi-
lus qui suo apte ingenio erat ferventior,
non mediocrem in eos motum concita-
vit: immo vero omnes machinas in-
tendit, ut illos malo afficeret. Fra-
trem quoque eorum Dioscorum Her-
mupoleos Episcopum, odio habere
cæpit. Per moleste enim ferebat,
quod Monachi magnopere illi ad-
dicti essent, cumque summâ obser-
vantia colerent. Sciebat etiam nullo
se pacto iis nocere posse, nisi Mo-
nachorum animos ab illis alienasset.
Hac igitur via eos aggressus est. Pro-
be norat eos viros de natura Dei se-
cum disputantes, sæpenumero validis
rationibus asseruisse, Deum incorpo-
reum esse, & humanæ figuræ penitus
expertem. Humanam enim figuram
humanæ quoque passiones necessario
comitantur. Idque tum ab antiquis
Ecclesiæ Scriptoribus, tum ab Orige-
ne in primis diligenter excussum est.
Cum igitur de Deo ita sentiret Theo-
philus, tamen ut inimicos ulciscere-
tur, ea quæ illi recte cum ipso asse-
ruerant, impugnare non dubitavit.
Plurimosque ex Monachis decepit,
viros simplices quidem ac sinceros,
sed rudes, ac plerosque etiam litera-
rum expertes. Missis enim literis ad
eos qui in solitudine degebant, mo-
nuit, ne Dioscorum fratresque ejus
auscultarent, qui Deum incorporeum
esse dicebant. Deus enim, ajebat,
juxta sacræ Scripturæ testimonium,

Δρειανῶ δόξαν σιωπηθῆνες ἦδον· καὶ τῆτο
 ἔποιον κτ' τὸ πλεῖστον μέρθ' τῆς νυκτός·
 ὑπὸ ᾧ ὄρθρον, τὰ τοιαῦτα ἀνύφωνα λέγον-
 τες, διὰ μέσης τ' πόλεως ἔξήσαντων πυλῶν,
 καὶ εὐτόπως ἐνθα σιωπῆγον καλεάμβανον·
 ἐπεὶ ἡ ἐρεθισμὰς κτ' τῆν τὸ ὁμοῖον φρε-
 νῶν λέγοντες ἔκ' ἐπαύοντο· πολλὰ
 πικρὰ καὶ τοιαύτην ὠδῶν ἔλεγον, πῆ εἰ-
 σὶν οἱ λέγοντες τὰ τρία μίαν δυνάμιν· τό-
 τε δὴ καὶ Ἰωάννης εὐλαθεῖς μήτις τῶν
 ἀπλῶν ἔργων ὑπὸ τῆν τοῖστων ὠδῶν ἀφελ-
 κιδῆ τῆς ἐκκλησίας, ἀνιῆθησιν αὐτοῖς
 εὐτ' τῆ ἰδίας λαῆ, ὅπως ἀν καὶ αὐτοῖς ταῖς
 νυκτεριναῖς ὑμολογίαις χοροάζοντες, ἀ-
 μαρτώσωσι μὲν τῶν ἐκείνων πᾶσι τὰς
 παρὰ τῶν, βεβαίως δὲ εὐτ' οἰκίως πρὸς τὴν
 ἑαυτῶν πίσιν ἐργάσανται· ἀλλ' ὁ μὲν σκο-
 πὸς Ἰωάννης ἐδόκει εἶναι χριστός· σὺ ταρ-
 χῆ ἡ καὶ κινδύως τὸ τέλθ' ἐδέξατο· ὡς
 ἡ λαμπρότεροι οἱ τῆ ὁμοῖοις ὑμνοὶ ἐν
 ταῖς νυκτεριναῖς ὑμολογίαις ἐδείκνυτο·
 ἔπνεοντο ἡ παρ' αὐτῆ σαυροῖ δρυροῖ,
 φέροντες φῶτα ἐν τῆν κηρίων λαμπάδων,
 τῆς βασιλίδθ' εὐδοξίας παρεχάσης τῶν
 εἰς αὐτὰ δαπάνων· πῆθηθ' ὅτις οἱ Δρει-
 ανίζοντες, καὶ ζηλοτυπία ληθῆνες, ἀμύ-
 νεισθαι τε καὶ συμπληγάδας ἐπεχείρουν
 ποιεῖν· ἐπ' ἡ ἐκ τῆς παρελάσεως διω-
 ζείας, ἐνθερμοὶ τε πρὸς μάχην ἦσαν, καὶ
 κατεφρόνουν αὐτῶν· μὴ μελλήσαντες ἂν, ἐν
 μὴ τῆν νυκτῶν συγκρέσει καὶ βάλλεθ' μὲν
 ἡ μὲν μετὰ βριστῶν ὁ τῆς βασιλίδθ'
 ἐπιεχθ', συγκρητῶν τότε εὐτ' ὑμνωδῆς ἀ-
 πῶν τῶν καὶ πινες ἔ' λαῆ, εἰς ἀμφοτέρων
 τῶν μερῶν· ὑφ' οἷς κινήθεις ὁ βασιλεὺς, διε-
 κώσσε εὐτ' Δρειανῆς τὰς ὑμολογίας ἐν
 τῶ δημοσίῳ ποιεῖν· καὶ τὰ μὲν λεγόμενα, τοι-
 αῦτῶν λεκτέον ἡ ἔ' ὅθεν τὴν δόχην ἔλαβεν ἡ
 καὶ τῆς ἀνύφωνας ὑμνος ἐν τῆ ἐκκλησίᾳ
 σιωπηθῆ ἡ γνάπθ' ἀντιοχείας τῆς συρίας,
 τῆθ' ἡ δὴ τῆ δόπος ὁλοῖς Πέτρῳ Ἐπίσκο-
 πῶ, ὅς ἐτοῖς δόπος ὁλοῖς αὐτοῖς σιωδιέτει-
 ρεν, σπασίαν εἶδεν ἀγγέλων, διὰ τῶν ἀνι-
 φῶν ὑμνων τὴν ἁγίαν τριάδα ὑμνῶντων,
 καὶ τὸν τρέπον τῆ ὄραμαθ' τῆ ἐν ἀντιοχείᾳ
 ἐκκλησίᾳ παρέδωκεν· ὅθεν ἔ' ἐν πασαις

Arianam hæresin compositos, alterna-
 tim sibi respondentés canebant. Idque
 majore noctis parte faciebant. Diluculo
 vero casdem Antiphonas canentes, per
 mediam urbem incedeabant, & extra
 portas egressi, proficiscebantur ad lo-
 cum in quo collectas celebrabant. Sed
 quoniam contumeliosis verbis Ho-
 mousianos carpere non cessabant: fre-
 quenter enim inter canendum dice-
 bant: ubinam sunt qui tria unam dicunt
 esse potentiam; Joannes veritus ne quis
 ex simplicioribus hujusmodi canticis ab
 Ecclesia abstraheretur, quosdam ex
 Catholica plebe quæ sub ipso erat, eis
 opposuit, qui nocturnos perinde
 Hymnos decantando, & Ariano-
 rum circa hæc studium obscurarent,
 & suos in professione rectæ fidei con-
 firmarent. Hoc Joannis consilium,
 specie quidem probum atque utile
 fuit: verum seditiones ac pericula ex
 eo evenère. Nam quoniam Homou-
 sianorum Hymni in nocturnis illis
 precationibus majore apparatu cani vi-
 debantur: cruces enim argenteæ à
 Joanne erant excogitatæ, quæ cereas
 faces accensas gestabant, Eudoxiâ
 Augustâ sumptum ad hoc suppeditan-
 te: Ariani numero abundantes, &
 æmulatione succensi, ulcisci se & pu-
 gniam ciere instituerunt. Etenim ex
 dominatu illo quem paulo ante obti-
 nuerant, ad hujusmodi certamina ad-
 huc erant prompti, & adversarios fa-
 cile contemnebant. Omni igitur
 cunctatione abjecta, nocte quadam
 prælium ineunt. Et Briso quidem
 eunuchus Augustæ, qui tum Hymno-
 rum cantoribus erudiendis erat præpo-
 situs, in fronte lapide percussus est.
 Utriusque vero nonnulli ex populo cæsi
 interierunt. Quibus rebus permotus
 Imperator, interdixit Arianis, ne
 deinceps Hymnos publice canerent.
 Et hæc quidem tunc temporis gesta
 sunt. Dicendum porro est, unde con-
 suetudo illa Hymnos in Ecclesia alter-
 nis canendi vicibus, initium sumpserit.
 Ignatius Antiochiæ in Syria Episcopus,
 post Apostolum Petrum ordine tertius,
 qui & cum Apostolis ipsis familia-
 riter versatus est, vidit aliquando An-
 gelos Hymnis alternatim decanta-
 tis sanctam Trinitatem celebrantes;
 & canendi rationem quam in illa
 visione animadverterat, Ecclesiæ An-
 tiochenfi tradidit. Unde ista traditio

R r

ad omnes postea Ecclesias permanavit. Et hæc quidem de antiphonario hymnorum cantu accepimus.

ταῖς ἐκκλησίαις αὐτῆ ἡ ἀνάδοσις δεδωκεν ὅδ' ἔστι μὲν ἐν ὁ αὐτῶν ἀνιψίων ὑμῶν γ' ἔστιν.

CAP. IX.

De Monachis cognomento Longis : & quomodo Theophilus cum implacabiles inimicitias adversus Joannem eorum causâ suscepisset, deponere illum conatus est.

HAud multo post Monachi unâ cum Dioscoro & ejus fratribus ex solitudine profecti, Constantinopolim veniunt. Aderat cum illis etiam Isidorus, olim quidem carissimus Theophilo, tum vero inimicissimus ob hujusmodi causam. Petrus quidam fuit Alexandrinæ Ecclesiæ Archipresbyter. Huic infensus cum esset Theophilus, Ecclesia eum expellere statuit : eique hoc crimen objecit, quod mulierem quandam secta Manichæam ad sacra mysteria admisisset, antequam ab errore Manichæorum eam abstraxisset. Sed cum Petrus mulierem hanc sectæ suæ renuntiasset diceret, nec absq; sententia Theophili suscepiisset, deponere illum conatus est.

Κεφ. θ'.

Περὶ τῶν μακρῶν καλυμμένων μοναχῶν, καὶ ὅπως αὐτοὶ ἐπορεύοντο ἔχθραν ὁ Θεόφιλος πρὸς Ἰωάννην ἐχθρῶν καθαρίσαι τὴν ἰασηδαίαν.

Οχι εἰς μακρὸν ὁ δὸς τὸ ἔρημον μοναχοὶ τῆς τῆς κωνσταντινέπολης ἐρχομένων ἀμαθισκόρων καὶ τοῖς αὐτῶν ἀδελφοῖς συναγαγόντες ἐκείνους, ὁ πάλαι Θεόφιλος ἐπίσκοπος φιλαυταΐας τότε ἀπεχθρῶν πρὸς τὸν ἀλεξανδρινὸν Πέτρον ἀρχιεπίσκοπον ἡν τὸν ἀλεξανδρινὸν ἐκκλησίας πρὸς τὸν ἀπεχθρῶν Θεόφιλος, τὸ ἐκκλησίας αὐτὸν ἐκείνους νόσῃ ἐμὲν ψῆφον αὐτῶν καλῆν γενεῶν, ὡς εἰς τὴν γυναικα μανιχαϊαν τὴν θρησκείαν, εἰς ταύτην μυστήρια πρὸς δεξάμεν, καὶ πρὸς τὴν μανιχαϊκῆς αἰρέσεως διδοῦσαν τὴν ἐπειδὴ ὁ Πέτρος ἐλέγε καὶ μετὰ τὴν θρησκείας τὴν γυναικα, καὶ μηδὲ πρὸς Θεόφιλον δεδέχθαι αὐτὴν, ἡ γυναικα ἐκείνη Θεόφιλος, ὡς συκοφαντήμενος, καὶ γὰρ ἐκείνου γεγονὸς ἐλέγη ὁ ἐν Πέτρῳ ἰσίδωρος ἐκείνου μαρτυρησάμενος, ὡς ἐκείνου ταύτην γυναικα ἐκείνου ναϊκὸς ὁ ἐπίσκοπος ἐτύγχανε κατ' αὐτὸν καίρη ἐν τῇ βασιλεύσει ῥώμης διαγενομένου ἰσίδωρος πέπεμπε γὰρ πρὸς Θεόφιλον πρὸς δάμασον τὸν ῥώμης ἐπίσκοπον, ἐπὶ τῷ κατὰ λαξάι αὐτὸν πρὸς φλαειανὸν τὸν ἐπίσκοπον ἀντιοχέας διεκρίνοντο γὰρ οἱ μελέτιον πρὸς φλαειανόν, διὰ τὸν ὅρκον, ὡς ἐκείνου ἐπὶ ῥώμης ὁ ἰσίδωρος καὶ πρὸς μαρτυρίαν πρὸς Πέτρον κληθεὶς, ἐλέγη ὡς εἰς δεχθῆσαι ἡ μανιχαϊκῆ γυναικα ἐκείνου ἐπίσκοπος μετὰ τὴν κέναι ὁ αὐτὴ καὶ αὐτὸν τὰ μυστήρια ὅσα ἐκείνου ἐν πρὸς ὄργῳ ὁ Θεόφιλος, καὶ ἀμφοτέρω πρὸς ὄργῳ ἀπήλασεν αὐτὴ πρὸς σις γέγονε τὸ ἐκείνου ἄμα τοῖς αὐτοῖς σκορῶν ἐλθεῖν ἐν τῇ κωνσταντινέπολει ἄν πρὸς τὸ βασιλεῖ καὶ τῷ ἐπίσκοπῳ ἡν, τὰ κατ' αὐτῶν ἐσκόδωρημα ὅσα ἐκείνου σεται μαθὼν δὲ ταῦτα ὁ Ἰωάννης, ἐκείνου μὴ μὲν ἦγε ὅδ' ἀνδρας καὶ τῶν ἐκείνου

μελέχων οὐκ ἐκάλυσε κοινωνίαν ἢ τῷ μυστη-
ρίῳ οὐκ ἔφη πρὸς διαγωγῆς μετέδωκεν
αὐτοῖς ἐν τέτοις καθεσώτῳ ἔργα
τῷ, ἥκει εἰς τὰς ἀκοὰς θεοφίλου λόγῳ
ψευδῆς, ὡς εἶη Ἰωάννης καὶ εἰς τὰ μυστήρια
δεξιὰ αὐτῶν, καὶ ἔτοιμῳ πρὸς τὸ ἐπι-
κρῆσαι αὐτοῖς καὶ παντοῖῳ ἐγένετο, ὅπως
ἀν μὴ μόνον εἶδῃ πρὸς δόσκορον καὶ ἰσίδωρον
ἀμύνη), ἀλλὰ καὶ Ἰωάννην καλενέγκη
τῷ ἄρῳ διαπέμπε) ἐν κτ' πόλεις πρὸς εἶδῃ
ἐπισκόπους ἐπιστολὰς, κρύπτει μὴ τὸν αὐτῶν
σκοπὸν μόνους ἢ τοῖς ὀρθοῦς βιβλίοις δὴθεν
μεμφομένης οἷς πρὸς ἀθανάσιον μάρ-
τυσι τ' οἰκείας πίστεως, ἐν τοῖς κτ' ἀρειανῶν
λόγοις ἐχρησάτο πολλάκις.

A communion minime exclusit : sacro-
rum vero mysteriorum communionem
indulturum se negavit, antequam causa
cognita esset. Dum res in hoc statu es-
set, falsus rumor ad aures Theophili
perlatus est, Joannem eos ad sacra quo-
que mysteria admisisse, & ad opem illis
ferendam paratum esse. Quamobrem
Theophilus totus in hoc cœpit incum-
bere, ut non modo Dioscorum & Isido-
rum ulcisceretur, verum etiam Joannem
ex Episcopali sede dejiceret. Mittit igitur
Epistolas ad singularum civitatum Epi-
scopos, consilium quidem suum occul-
tans : palam vero in illis reprehendens
libros Origenis : quorum tamen testi-
monio diu ante illum Athanasius in ora-
tionibus contra Arianos, ad fidei suæ
confirmationem sæpenumero usus fue-
rat.

Κεφ. 6.

CAPUT X.

ὡς ἐπὶ τῷ ἰνῳ ὁ ἄρῳ ταῖς θεοφίλου ἀπάταις σωπαχθῆις,
πρὸς αὐτὸν κατὰ τῷ ὀρθοῦς συζητήσεων, ἐπὶ τῶν ἐπι-
σκοπῶν ἐν τῷ κτ' ἀρειανῶν, Ἰωάννην διέμειψα, καὶ
μὴ τῷ βιβλίοις ἀρειανῶν.

Quomodo etiam Epiphanius Episcopus Cy-
pri, dolis Theophili deceptus, collecta Epi-
scoporum Synodo adversus Origenis libros,
Joannem ob eorum librorum lectio-
nem reprehenderit.

Σπένδεται δὴ φιλίαν καὶ πρὸς ἐπιφά-
C
Cιον τὸν κωνσταντίας τῆς κύπρου ἐπίσκο-
πον, πρὸς τὴν διαφερόμεν πρὸς αὐτόν
ἐμμέφειον καὶ ἐπιφανίῳ θεοφίλου, ὡς μι-
κρὰ φρονεῖ πρὸς θεῶν, ὅτι ἀνθρωπόμορ-
φον αὐτὸν εἶναι ἐνόμιζεν ἕως ἐν θεοφι-
λου ἔχων πρὸς θεῶν, καὶ μεμφομένης τοῖς
ἀνθρωπόμορφον τὸ θεῖον νομιζέσθαι, διὰ τὴν
πρὸς ἑτέρας ἀπέχθειαν, ἠρεῖτο μὲν ἐν τῷ
φανερῷ ἀεὶ ὁρᾶσθαι φιλοποιεῖται δὲ τότε
τῷ ἐπιφάνιον, διαφερόμεν πρὸς αὐτόν,
ὡς ἐν μέλανοις ὁμοφρονήσας κατὰ τὴν
πρὸς θεῶν δόξαν αὐτῶν καὶ πρὸς ἀσθενεῖαι
D
συνῶν ποιῆσαι τῷ ἐν κύπρῳ ἐπισκόπων,
ἐπὶ τῷ διαβαλεῖν τὰ ὀρθοῦς βιβλία
ἐπιφάνιον δὲ δι' ὑπερβάλλουσιν ἐυλά-
θειαν ἀποικίος ὡν τὸν τρόπον, ταχέως
ὑπερβαλεῖ τῷ θεοφίλου γραμμάτων
καὶ κατὰ τὴν συνῶν τῶν ἐν τῷ νόσῳ ἐπι-
σκόπων, ἀπαγορεύει μὲν ἔναγκάσκειν τὰ
ὀρθοῦς βιβλία διαπέμπε) δὲ καὶ γράμ-
ματα πρὸς Ἰωάννην, πρὸς ἀθανάσιον μὲν
τῶν ὀρθοῦς ἀναγνωσμάτων συνάγειν
ἢ καὶ αὐτὸν συνῶν, καὶ σύμψηφον κτ' τέτο

A micitiam quoque redintegravit
cum Epiphanio Constantiæ Cyprî
Episcopo, à quo antea dissidebat. In-
simulaverat enim Theophilus Epiphani-
um, tanquam abjecte sentientem de
Deo, quem humana specie præditum es-
se arbitraretur. Cum ergo Theophilus
de Deo ita sentiret, eosque reprehende-
ret qui Deum humana figura præditum
esse censebant, præ odio tamen quo in
alios ferebatur, ea quæ sentiebat palam
abnegavit : inquitque tunc amicitiam
cum Epiphanio, quo cum antea dissen-
tiebat, perinde ac si pœnitentia ductus
idem cum illo sentiret de Deo.
Episcoporum quoque Synodum in
Cypro ab eodem fieri curavit, qua
Origenis libri condemnarentur. Epi-
phanius vero ob singularem pietatem
summa morum simplicitate præditus,
Theophili literis facile inductus est.
Collectoque Episcoporum totius insu-
laris Concilio, lectionem librorum Ori-
genis prohibuit. Misit etiam literas ad
Joannem Episcopum, quibus eum hor-
tabatur ut & ipse à legendis Origenis
libris abstineret, & convocata Synodo
Episcoporum suorum, idem cum ipso
R. r. ij

decerneret. Theophilus itaq; cum Epiphanium pietatis nomine celeberrimum in suam sententiam pertraxisset, rem sibi ex voto succedere animadvertens, sumpta majore fiducia plures Episcopos convocavit: & libros Origenis qui ante ducentos ferme annos mortem oppetierat, eadem qua Epiphanius condemnationis sententia percussit: non quòd revera id agendum sibi proposuisset, sed ut Dioscorum fratresque ejus ulcisceretur. Verum Joannes ea quæ tum ab Epiphanio, tum ab ipso Theophilo significata fuerant parvipendens, doctrinæ Ecclesiasticæ sedulo incumbebat. Et ea quidem in refloreat cum maxime: insidias vero quæ ipsi struebantur, penitus contemnebat. Cæterum posteaquam palam factum est, Theophilum id agere, ut Joannem Episcopatu exueret, tum quicumque infenso adversus Joannem animo erant, ad concinnandas in eum calumnias excitantur. Ac multi, tum ex Clero, tum ex proceribus qui in palatio plurimum poterant, opportunum sibi tempus oblatum rati quo se de Joanne ulciscerentur, maximam Synodum Constantinopoli fieri procurarunt, Episcopis partim per literas partim per internuntios accitis.

ἤνεαδ' θεόφιλον τοίνυν τὸν ἐπ' εὐλαβείᾳ
 φειδόντων Ἰηφάνιον συναρπάσας, ἡ γὰρ
 παρὰ τὸν σκοπὸν, θάρρως αὐτὸν
 συήγαγε πολλὰς τῶν Ἰησκοπῶν καὶ ἄλλων
 πησιῶν τῶν Ἰηφάνιῳ καὶ τῶν ὡμῶν ἐπι-
 κλίων, τὰς παρὰ διακοσίῳ καὶ περὶ τῶν
 λυθίστων, διαβολὴν ἐποιεῖτο ἐπι-
 παρονεύων ἔχων τὸν σκοπὸν, ἀλλὰ
 φειδόντων ἀπεύδων ἀμύναδ' Ἰωάννην
 ὁ μὲν φρονήσας τῶν μνησθέντων αὐτοῦ
 παρὰ τὸν Ἰηφάνιον καὶ αὐτὸν θεόφιλον, τὸ
 δασκαλία τῶν ἐκκλησιῶν παρονεύων
 καὶ ἠνθιμῶν κατ' αὐτῶν τὸ καὶ αὐτὸν
 νομῆς σιδωείας, ἔδενά λόγον ἐπιβέβηκε
 δε θεόφιλον καταθανῆς ἐγγύς τοῖς
 Ἰωάννην, τότε δὲ οἱ ἀπεχθῆς παρὰ
 Ἰωάννην ἔχοντες, παρὰ τὴν καὶ αὐτὸν
 ἀνεκινεῖτο καὶ πολλοὶ μὲν ἐκλήρως, πολλοὶ
 τῶν ἐν τέλει καὶ τὰ βασιλεία μεγιστονο-
 τες, καὶ ἐν εὐρηκείᾳ λογισμοῖν κατὰ
 Ἰωάννην ἀμύνων, μεγιστὴν ἐν τῇ κωνσταν-
 τίνῳ πόλει συνόδῳ ἤνεαδ' παρονεύων, τὸ
 μὲν δι' Ἰησοπῶν, τὸ τὸ ἰκαὶ ἀγράμμοι
 C πεμπόμοι

CAP. XI.

De Severiano & Antiocho Syris, & quomodo quibusque de causis a Joanne dissenferint.

ODium porro adversus Joannem vehementer auxit alia quædam hujusmodi causa. Duo Episcopi natione Syri eodem tempore florebant, Severianus & Antiochus: quorum ille Ecclesiæ Gabalorum, quæ urbs est Syriæ: hic Ecclesiæ Ptolemaidis, quæ in Phœnicæ sita est, curam gerebat. Et ambo quidem eloquentiæ causâ celeberrimi habebantur. Severianus vero, licet admodum eruditus videretur, Græca tamen minus distincte pronuntiabat: Sed dum Græce loqueretur, Syrum nescio quid in ejus voce resonabat. Et Antiochus quidem cum prior Ptolemaide venisset Constantinopolim, & in Ecclesiis urbis regie summa cum diligentia aliquandiu docuisset, eaque ex re magnam vim pecuniæ collegisset, ad Ecclesiam suam redierat. Postea vero

Κεφ. ια΄.

Περὶ σιθεριανῆς καὶ ἀντιόχου τῆς σύριων, ὅπως Ἰωάννην ἐπέ-
 ἄρξαι, ἡ γὰρ τὴν αὐτῆς.

Hἤνεαδ' ἡ τὸ καὶ Ἰωάννην μίση, καὶ τὸ
 ἔργῳ Ἰησομῶν τοίνυν δὲ δύο Ἰησο-
 ποι καὶ αὐτὸν ἠνθῆσαν, σύρῳ ὅτι τὸ
 σεβηριανὸς καὶ ἀντιόχου σεβηριανὸς μὲν
 γάβων, πόλις ἡ αὐτῆ τὸ συρίας ἀντιόχου
 Πτολεμαίδος τὸ ἐν Φοινικῇ ἐκκλησίας
 σήκει ἀμφοῖν μὲν ἐν διὰ λόγον ἠνθῆ-
 ἤνθῆσαν σεβηριανὸς ὁ δὲ οὐκ ἔπειτα
 πάντῃ τῇ Φωνίᾳ τὴν ἑλληνικὴν ἔξετασαν
 σαν ἀλλὰ καὶ ἑλληνιστὶ φθεγγόμενοι
 τὴν Φωνίαν ἀντιόχος μὲν ἐν πρότερον ἐπὶ
 λεμαίδος ἐπὶ κωνσταντίνου ἐλθὼν καὶ
 ἐκκλησίας ἐπὶ χρόνῳ πᾶσι παρονεύων
 δάξας, ἡ πολλὰ ἐν τέτοιον ἰησομῶν
 μῶν, ἐπὶ τὴν αὐτὴ ἀνέδραμε σιθεριανῆς

ἡπιόθεν ὁ μέγαλα πολλὰ τὸν ἀνίοχον
 ἐν τῶν κωνσταντίνου πόλεως συλλέξαντα, ζήλῳ καὶ
 αὐτὸς τὰ τοιαῦτα εἰσὶν ἀσκηθεὶς τε ἐν κῆ-
 τάξας λόγους συχνοὺς, καὶ αὐτὸς ἐπὶ τὴν κωνσταν-
 τίνου πόλιν ἔρχετο, καὶ δεχθεὶς ἀσπιδίως ὑπὸ Ἰω-
 ἀννου, μέχρι μὲν πρὸς ὑπερῆχε τὸν ἀνδρα καὶ
 ἐκολακδιεῖς, ὡς αὐτὸς εἰδὼν ἦπεν ἀγαπώμενος καὶ
 ἡμιόμοτος ἦν τῆς ἐκείνου διδασκαλίας, καὶ πολ-
 λὰ τῶν ἐν τῇ πόλει καὶ αὐτῶν βασιλείῳ γίνε-
 ται γνώριμος, ἐπεὶ δὲ ἡ ἑξῆς συνέβη τὸ ἐφέ-
 ρεταλδιῆσαι τὸν ἐπίσκοπον, ἀνάγκη κατέλα-
 βε τὸν Ἰωάννην εἰς τὴν ἐφεσον ἀπελθεῖν, ἐπὶ τῷ
 χροσθέντι ἐπίσκοπον καὶ ἡμιόμοτος ἐν αὐτῇ,
 ἀλλοτὸν τε ἄλλων παρὰ τὸν ἀλλοτὸν ἀποδοξάζοντων,
 καὶ ὁ φόρος διαπληκτιζομένων πρὸς ἑαυτὸς
 πρὸς ἑκάστου ἐψηφίζετο, συνιδὼν ὁ Ἰωάννης
 ἀμφοτέρω τὰ μέρη φιλονεικῶς διακείμενα, καὶ
 ἐν εἰδὼν πείθεσθαι τῷ ὡς αὐτὸς αὐτῶν ἐλέοντα,
 ἡμιόμοτος ἀκοπασί τὴν τῶν ἐξ ἡμετέρων
 ἀλλοτῶν ἡρακλείδην ἱνα διάκονον ἑαυτοῦ,
 ἡμιόμοτος ἐπὶ τὴν ἐπίσκοπὴν πρὸς ἑαυτὸν
 ἡμιόμοτος τὰ μέρη παυσάμενα τὸ πρὸς
 σφῶν φιλονεικίας, ἡμιόμοτος ἀνάγκη ἐν γέ-
 γονε χροσθέντι τὸν Ἰωάννην καὶ τὴν ἐφεσον παρ-
 ἑλκόντος ἡμιόμοτος αὐτῆν, ὁ σέβησαν ἐν τῇ
 κωνσταντίνου πόλει ἡμιόμοτος ἀκοπασί
 ἡμιόμοτος καὶ αὐτῶν ἐκ ἐλατῶν μὴ τὸν Ἰωάννην
 ταχέως ἡμιόμοτος τὰ γινόμενα δηγήσει ὡς σα-
 ραπίανος ἡμιόμοτος καὶ πρὸς τὸν ἐπίσκοπον μνή-
 μων, ἡμιόμοτος ἀλλοτῶν καὶ ταρσίου λέγοντ
 ἡμιόμοτος σέβησαν τὴν ἐκκλησίαν, πρὸς ζήλου
 πρὸς ἡμιόμοτος πρὸς ἡμιόμοτος ὁ δὲ ἐν παρεργον,
 πρὸς ἐκκλησίας ναυαλιανῶν καὶ τεσσαρες-
 καὶ ἐκατὸν ἀφελῶν, ἐπὶ τὴν κωνσταντίνου
 πόλιν ἔρχετο, καὶ αὐτὸς μὲν πάλιν τὴν παρὰ
 κωνσταντίνου ἐκκλησίαν τῶν ἐκκλησιῶν ἐποιεῖτο
 ἡμιόμοτος δὲ τὴν ὁφρὸν καὶ τὴν ἀλαζο-
 νίαν ἐκείνου ἐπιφέρειν ἐδωμάτο ἐπὶ τῷ πολ-
 λῶν τῆ παρὰ κωνσταντίνου ἐπίσκοπῳ Ἰωάν-
 νῳ ἐκείνου, πρὸς ἡμιόμοτος καθήκοντ ἡμιόμοτος πᾶσι πρὸς
 ἐφεροτο, διὸ καὶ τὸ ἐκ τῆς ἐπίσκοπῳ μίτος
 ἡμιόμοτος ὡς ἡμιόμοτος καὶ ποτε τῆ σέβησαν πα-
 ρισιαντ, τὴν παρὰ κωνσταντίνου ἐπίσκοπῳ τι-
 μὴν ὡς ἀπειμῆν, ἀλλὰ καθήμενος διε-
 τέλει, δεικνύς μικρὰ φροντίζειν τῆς σέβη-
 σαντ παρὰ κωνσταντίνου ὡς ἡμιόμοτος ὁ σέβη-
 σαντ

A Severianus audiens Antiochum Con-
 stantinopoli ingentem quaestum fecisse,
 exemplum ejus imitari studuit. Cum
 igitur diu se exercuisset, multasque con-
 ciones elucubrasset, venit & ipse Con-
 stantinopolim. Ibi libenter exceptus à
 Joanne, initio quidem cum palpabat eiq;
 assentabatur: & ab eodem amaba-
 tur vicissim & colebatur: florebat inter-
 im in concionibus: eaque de causa
 multis Proceribus civitatis, ipsique
 adeo Imperatori familiaris effectus
 est. Forte contigit ut Episcopus E-
 phesiorum eo tempore migraret è vi-
 ta. Quam ob causam necesse habuit
 Joannes eo proficisci, ut Episcopum or-
 dinaret. Cum igitur Ephesum venis-
 set, & alii alium ad Episcopatum pro-
 movere studerent, & eorum causa qui-
 bus quisque suffragabatur, acriter inter
 se contenderent, cernens Joannes
 utramque partem pervicaciter alterca-
 ri, suisque hortationibus nullatenus
 obsequi velle, jurgium illorum sine ul-
 lius offensa dirimere statuit. Iple ergo
 Heraclidem quendam Diaconum su-
 um, genere Cyprium, ad Episcopatum
 illum promovit. Atque ita tandem
 ambæ partes pertinaci contentione
 deposita quieverè. Hanc ob causam
 coactus est Joannes in urbe Epheso diu-
 tius morari. Interim vero dum ille ibi
 moram faceret, Severianus Constan-
 tinopoli charior, indies auditoribus
 fiebat. Neque ea res Joannem latuit:
 quippe cui cuncta celeriter nuntiaban-
 tur. Cum itaque Serapio, cujus pau-
 lo antea fecimus mentionem, Joanni
 id suggessisset, & Ecclesiam à Severia-
 no perturbari retulisset, amulatione ac-
 census est Joannes. Qui cum obiret
 Novatianis & Quartadecimanis multas
 Ecclesias ademisset, Constantinopo-
 lim rediit. Et ipse quidem injunctam
 sibi Ecclesiarum curam de integro ge-
 rebat. Serapionis vero fastum & arro-
 gantiam nemo erat qui ferre posset.
 Nam quoniam apud Episcopum Joan-
 nem plurimum libertatis ac fiducia erat
 consequutus, ultra debitum modum
 omnibus insultabat. Unde etiam odium
 advertus Episcopum gravius exarsit.
 Quodam etiam tempore, prætereunti
 Severiano honorem qui Episcopo debe-
 tur, non præstitit: sed in sede sua sicut
 erat, permansit: ostendens eo facto
 Severiani præsentiam à se quidem par-
 vificti; hanc Serapionis contumeliam

non tulit Severianus: sed contenta voce A coram omnibus dixit: Si Serapio moriatur Christianus, Christus homo factus non est. Hanc nactus causam Serapio, Severianum Joanni aperte reddidit inimicum: prius quidem sententia membrum reticens, hoc est: Si Serapio mortuus fuerit Christianus. Id vero solum à Severiano dictum esse affirmans: Multos autem suae factionis viros producebat, qui id ita dictum fuisse testificarentur. Joannes itaque nihil cunctatus, Severianum urbe expellit. Quibus cognitis, Eudoxia Augusta Joannem quidem graviter reprehendit: Severianum vero Chalcedone Bithyniae quamprimum revocari iussit. Et hic quidem statim adfuit. Joannes vero ab illius familiaritate se removet, nec ulli ipsum ad hoc hortanti obtemperavit. Donec tandem Eudoxia Augusta in Ecclesia Apostolorum, Filium suum Theodosium, qui nunc feliciter regnat, tunc temporis admodum puerum, ad genua Joannis abiciens, & per illius caput crebro eum obtestans, aegre ab illo obtinuit ut Severianum in amicitiam suam admitteret. Adhunc modum ambo isti palam quidem reconciliati sunt: intus tamen alter adversus alterum exulcerato animo permansit. Haec Joanni adversus Severianum causa jurgii fuit.

CAP. XII.

Quomodo Epiphanius cum venisset Constantinopolim, Collectas & Ordinationes absque Joannis permisso celebravit, ut Theophilo gratificaretur.

HAud multo post Epiphanius Episcopus ex insula Cypro Constantinopolim advenit, Theophili consiliis inductus: adferens una secum exemplum synodalis sententiae, qua non ipsum quidem Origenem excommunicaverat, sed libros ab illo conscriptos condemnaverat. Qui cum ad Basilicam S. Joannis appulisset, quae septem passuum millibus ab urbe distat, nave egressus, Collectam ibi celebravit: & ordinato Diacono, posthac civitatem ingressus est. Et Joannem quidem à quo invitabatur, refugit, ut gratificaretur Theophilo: in privato autem quodam domicilio divertatus est. Collectis quae

ειανός τὴν τῆς Σεραπίωνος καταφρόνησιν καὶ πρὸς τούτοις μέγα ἀνακέκοιτο εἰπὼν, εἰ Σεραπίων χριστιανὸς ἀποθάνοι, Χριστὸς οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος· ταύτης τῆς ἀφορμῆς ὁ Σεραπίων δραξάμενος, φανερῶς ἐχθρὸν τὸν σεβηριανὸν τῷ Ἰωάννῃ κατέστησεν, ἀποκρύψας μὴ τὸν πρεσβυτερισμὸν ἔχειν, εἰ Σεραπίων χριστιανὸς ἀποθάνοι μόνον ἢ εἰρηκέναι εἰπὼν τὸν σεβηριανὸν, ἀρετὰ Χριστὸς οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος· ἔτος δὲ εἰς μαρτυρίας, ὡς ἐπὶ εἰρημένῳ τῷ πατρὶ γέμῃ μελλήσας ἐν ὁ Ἰωάννης ἐξελάναι τὸν τῆς πόλεως· καὶ γὰρ ταῦτα τὰ αἰγύπτου δοξία, μέμφοι μὴ τῷ Ἰωάννῃ ἄσπαστος ἔσθι ἢ τὰ χάρις καλεῖσθαι τὸν σεβηριανὸν ἐκ τῆς βιθυνίας χαλκηδόνος· καὶ ὁ μὴν, ὅτε ἐδὲν παρῆν Ἰωάννης ἢ τὴν πρὸς αὐτὸν φιλοῦσα ἐξέκλινε, καὶ ἐδὲν ἄσπαστος ἐπὶ τῆς ἡ βασιλοῦσα εὐδοξία, ἐν τῇ ἐπιπέσει τῶν προσόλων ἐκκλησία, τὸν γόν θεοδόσιον τῶν εὐτυχῶς βασιλεύοντα, κομιδῆ τότε τῶν ὄντα, εἰς τὰ γόνατα ἔειπε Ἰωάννης ἐμεγαλῶσα, καὶ ὄρκους καὶ αὐτὰ πολλὰς καθορκώσασα, πρὸς τὴν πρὸς σεβηριανὸν ἐπέσει φιλίαν ἀσπαστοῦ δαίτετον μὴ ἐν τὸν πρὸσον ἔτοιχῆ τὸ φανερὸν ἐφιλιώθησαν ἔμμερον ἢ ἐδὲν ἦσαν τῶν γνώμων ὑπεκλον πρὸς ἀλλήλους φιλιώθησαν τες· ἢ μὴ ἐν ἰσθμῶσι τῆς πρὸς σεβηριανὸν λύπης, τοιαύτη τις ἦν

Κεφ. ιε.

ὅτι ἐν κωνσταντινῶν πόλει αἰγυπτῶν ἔπλετο, καὶ πρὸς τὸν Ἰωάννην, διαφύλαξαι τὸν χριστιανὸν ἐπιτελεῖσθαι τὴν γνώμην τῆς Ἰωάννης, διαφύλαξαι τὸν χριστιανὸν.

ΜΕΤ' ἔπειτα πολὺ ἔτι, ἐκ τῆς κύπρου ὁ Ἰπποκρίτης πάλιν ἔρχεται, ταῖς ἰσοθῆκαις θεοφίλου πρὸς αὐτὸν εἰς ἐπικομιζόμενος ἐν ταῦτα καθάπερ καὶ τῶν ὡσεὶ γύρας βιβλίων, δι' ὧν ἐκ αὐτῶν ἔχον ἀκοιωνῆτον εἶναι ἀπέστηνεν, ἀλλὰ τὰ βιβλία μόνον διέβαλλεν, προβορμήσας ἐν τῇ Ἰωάννην μαρτυρίῳ, ἀπέχεσθαι τὸ ἐπιπέσει τῆς πόλεως, ἔξελθῶν τῆς νῆος, σὺν ἀξίῳ τῆς ἱερέσας, ἔξελθῶν χειροτονήσας, αὐτὸν τὴν πόλιν εἰσέρχεται· καὶ τὴν μὴν πρὸς τὸν Ἰωάννην ἐξέκλινε, θεοφίλω χειροτονήσας ἐν ἰδιαιότητι ἢ κατὰ λυμῶν καὶ συγκατα

ἔδωκεν Ἰπποκρίτους τῶν Ἐπισκόπων, τὰ κα-
 θαρὰ καὶ τῶν βιβλίων ὡς ἔχουσιν ἵνα ἀνε-
 γινώσκουσιν· ὅτι ἔχουσιν πλέγην πρὸς αὐτά·
 δοκεῖ ἰσχυρῶς Θεοφίλω ἐκβαλεῖν αὐτά· καί
 πῶς μὲν αἰδέμενοι τὸν ἐπιφάνιον, πρὸς
 πέγραφο· πολλοὶ ὅ τῳ ποιῶν Ἰζετέ-
 ποντο· ὡν ἦν καὶ Θεότιμος· ὁ ἐπίσκοπος· σκυ-
 ρίας, ὅς πρὸς τὸν ἐπιφάνιον τοιαύτη ἀπεκεί-
 νατο· ἐγὼ, ἔφη, ὡ ἐπιφάνιε, ἔτε τὸν πάλαι
 καλῶς κεκοιμηθῆναι καθυβρίζων αἰρεῖμαι·
 ἔτε βλάσφημον ἐπιχειρεῖν πρὸς ἄγρια τολ-
 μῶ, ἐκβάλλων αὐτοὺς πρὸς ἡμῶν· ὅτι ἠθέτησαν·
 ἄλλως τε, μή τε κακὴν εἶναι διδασκαλίαν ἐν
 τοῖς ὡς ἔχουσιν βιβλίοις εἰπὼν, πρὸς κομίσας
 τὸ βιβλίον ὡς ἔχουσιν ἵνα ἀνεγνώσκειν ἐδείκνυεν
 τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἐκθέσεις· καὶ μετὰ ταύ-
 τὰ ἐπήγει λέγων· οἱ ταῦτα ὑβρίσαντες, εἰς τὰ
 πῶν αὐτῶν οἰολόγοι, Ἰζετέριαντες ἔλαθον ἑαυ-
 τὰς· ταῦτα μὲν ὅ ἐπ' εὐλαβείᾳ καὶ βίᾳ ὁρ-
 θήτην ἀπεκείνατο· Θεότιμος, πρὸς ἐπιφά-
 νιον ἀπεκείνατο.

A quotquot in urbe Regia aderant Episco-
 pi, damnationis sententiam contra li-
 bros Origenis prolatam ipsis recitavit :
 nihil quidem habens quod adversus eos
 libros diceret, nisi quod ipsi ac Theophi-
 lo placuisset eos libros rejicere. Ac
 nonnulli quidem ob reverentiam Epi-
 phanii, huic decreto ipsi quoque sub-
 scripserunt; multi vero id facere recu-
 sarunt. Ex quorum numero fuit etiam
 Theotimus Episcopus Scythiæ, qui
 Epiphanio ita respondit. Ego, Epi-
 phani, neque eum qui jam pridem pie
 defunctus est, contumelia afficere vo-
 lo; neque impium facinus aggredi au-
 deo, ut ea condemnem quæ Majores
 nostri minime repudiarunt: præsertim
 cum sciam nihil malæ doctrinæ in libris
 Origenis reperiri. Simul proferens
 quendam Origenis librum, recitare
 cœpit, & expositiones in eo Ecclesiasti-
 cas ostendit. Deinde subjecit hæc
 verba. Qui istos libros contumeliâ
 afficiunt, ij certe non animadvertunt,
 se illis ipsis voluminibus contumeliam
 inferre, de quibus libri isti conscripti
 sunt. Hæc sunt quæ Theotimus, vit
 ob pietatem vitæque sanctimoniam ce-
 leberimus, Epiphanio respondit.

Κεφ. ιγ'

ὅσα φασὶν ὁ ἱερογράφος ἐπὶ τῶν ὡς ἔχουσιν.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ φιλολόγοι ἔδωκεν πολλὰς
 σωθήσαν, ὡς βλασφημῶν πρὸς ἑ-
 χρὸν τῶν ὡς ἔχουσιν, μικρὰ διελευσέναι τῶν
 ὡς ἀκαίρων εἶναι ἡγεῖμαι· οἱ εὐσεβεῖς καὶ ἀφ' ἑ-
 αυτῶν μὴ δυνάμενοι φαίνεσθαι, ἐκ τῆς ψέ-
 γης ἔδωκεν ἑαυτῶν κρείττονας, δεικνύοντες βέλων-
 ται· τῷ πεπονηθέντι πρῶτον· μεθόδιον, τὸ ἐν
 Ἰωνίᾳ πόλει λεγομένον Ὀλύμπιον ἐπίσκο-
 πον· ἔπειτα εὐστάθιον ὁ τὸ ἐν ἀντιοχείᾳ πρὸς Ὀλί-
 νθου ἐκκλησίας πρὸς ἑαυτὸν· ἔπειτα ταῦτα ἀπο-
 λυμένον, καὶ τὸ τελευταῖον Θεοφίλον· αὐτὴ
 τῶν κακολόγων τετρακτίς, ἐκ τῆς ταυτῶν ἐλθόν-
 τες, τὸν ἀποδοῦναι διέβαλλον· ἄλλος γὰρ δι' ἄλλο
 ἐπὶ τίνι καὶ αὐτὸς κατήγορον ἐχώρησαν,
 δεικνύοντες ἕκαστοι, ὡς ὁ μὴ διέβαλλον, τῷ
 πάλιν ἑδῆσαντο· ἐπειδὴ γὰρ ἄλλοι ἄλλοι
 δόγματος ὁ καθ' εἰς ἐπελαμβάνοντο, δὴλον
 ὡς ἕκαστος ὁ μὴ ἐσκώπηεν, τῷ ὡς ἀληθῆς

CAP. XIII.

Quid hic scriptor pro defensione Ori-
 genis dicat.

Sed quoniam qui obtrectandi studio
 ducuntur, plurimos seduxerunt, ab
 Origenis lectione velut impii eos aver-
 tentes, non incommodum fore arbitror
 pauca de illis disserere. Viles homines
 & obscuri, qui per se ipsi inclarescere
 non possunt, ex potiorum vituperatio-
 ne famam aucupari conantur. La-
 boravit hoc morbo primum Metho-
 dius, Olympi Lyciæ civitatis Episco-
 pus. Deinde Eustathius, qui exiguo
 temporis spatio Antiochensem Eccle-
 siam rexerat. Post hunc Apollinarius,
 ac postremo Theophilus. Hæc est
 quadruga maledicorum, qui non ea-
 dem incedentes viâ, Origenem ca-
 lumniati sunt. Alius enim alia de cau-
 sa ad accusationem ejus prorupit: quo
 facto singuli tatis declararunt, se om-
 nino probasse ea quæ minime repre-
 hendissent. Nam quoniam alius aliud
 dogma sigillatim refutare aggres-
 sus est, perspicuum est singulos
 pro vero admisisse, id quod mi-

nime infectati sunt: tacite scilicet comprobantes ea quæ non exagitabant. Methodius quidem cum in libris suis Origenem diu multumque infectatus fuisset, postea tamen quasi palinodiam canens, in Dialogo quem Xenonem inscripsit, summa eum admiratione profequitur. Ego vero ex illorum reprehensione aliquid amplius accedere ad commendationem Origenis affirmo. Etenim qui omnia undique acquisiverunt quæ reprehensione digna existimabant, ij certe, cum illum minime reprehenderint tanquam de Sancta Trinitate male sentientem, rectæ ac sinceræ pietatis testimonium ei perhibere manifestissime convincuntur. Et isti quidem Origenem hac in parte non reprehendendo, eum testimonio suo comprobant. Athanasius vero Consubstantialis fidei defensor accerrimus, in suis contra Arianos orationibus, clarâ voce illum fidei suæ advocat testem, verba illius suis intextens sermonibus in hunc modum. "Vir immensis laboris planeq; admirandus Origenes, nostram de Filio Dei sententiam testimonio suo confirmat, illum patri coæternum esse dicens. Qui ergo Origenem vituperant, non animadvertunt se unâ quoque Athanasium laudatorem Origenis, maledictis appetere. Sed de Origene hæcenus dictum sit. Nunc ad Historiæ ordinem revertamur.

CAPUT XIV.

Quomodo Ioannes cum Epiphanium ad se vocasset, & ille vocatus non parvisset, sed in Ecclesia Apostolorum conventus celebrare pergeret, monuit eum ac reprehendit quod multa contra canones faceret. Quare territus Epiphanius in patriam rediit.

Ioannes quidem, cum Epiphanius contra Ecclesiasticam regulam in ipsius Ecclesia ordinationem fecisset, nequaquam succensuit: immo eum hortatus est, ut in Episcopali domo secum manere vellet. Verum ille nec mansurum se cum eo, nec precaturum esse dixit, nisi Dioscorum fratresque ejus è civitate expulisset, & ipse condemnationi librorum Origenis manu propria subscripsisset. Cum Ioannes id facere differret, nihilque temere agendum esse diceret ante generalis Concilii definitionem, Joannis inimici aliud consilium

πάντως ἐδέχετο, τῷ ὑποσιωπῶν ἐπανῶν τὸ μὴ διέβαλλε μεθόδοι μὲν ἐν πολλοῖς καθ' ἑαυτῶν τὴν ὁμιλίαν, ὡς ἐρεθίζοντες ἐκπαλινοδίας θαυμάζει τὸν ἀνδρα ἐν τῷ διαλόγῳ, ὃ ἐπέγραψε ξενῶνα ἐγὼ δὲ περὶ τῆς ἐκ τῆς ἐκείνων αἰπάσεως, εἰς σύστασιν ὡς γὰρ φημί οἱ γὰρ κησαντες ὅσαπύ ἐκείνῳ μέμψεως ἀξία, δι' ὧν ὡς κακῶς δοξαζομένη τῆς ἀγίας τριάδος ἐδ' ὅλως ἐμὲ μνησάμενος, δέικνω τῷ ἀπειφανῶς τὴν ὀρθὴν εὐσεβείαν το, δέικνω τῷ ἀπειφανῶς τὴν ὀρθὴν εὐσεβείαν
 Β μαρτυρήσας αὐτῷ. ἔτοι μὲν ἐν δια τῶν μέμψαδς, μαρτυρῶσιν αὐτῷ ἀθανάσιος ὅ τῆς ὁμοουσιᾶς πίσεως ὑπεραπιστής, τοῖς κτ' ὁμοίων λόγοις μεγάλη τῆ φωνῆ μαρτυρῶσιν οἰκείας πίσεως τὸν ἀνδρα καλεῖ, ὅδ' ἐκείνους λόγους τοῖς ἰδιοῖς συναπίσιν λέγων ὁ θαυμασὸς, φησι, κτ' φιλοπονήσας ἰσχυρῶς, τὰ δὲ ἀπὸ τῆς ἡσυχίας τῆς τῶν ἄλλων δόξῃ μαρτυρεῖ, συναίδιον αὐτῶν τῶν πατέρων ἔλαθον ἐν ἑαυτῶν οἱ λοιδορήσαντες ὡριγίω, βλασφημησαντες καὶ τοῖς ἐκείνῳ ἀθανάσιον ἀπὸ τῆς ἡσυχίας τοσαύτα εἰρήσῳ ἐξῆς δὲ τῆς ἰσχυρίας ἐχώμεθα.

Κεφ. ιδ'.

Ὁ ἱωάννης ἀποκαλεῖται ἀπὸ τῶν ἐπιφάνιων, μὴ παρὰ τὸ ἄλλα μάλλον, ἀλλὰ ἐν τῇ τῆς ὑποσιωπῶν ἐκκλησίᾳ ἀπὸ τῶν ἀπὸ αὐτῶν μεμφομένων, ὡς ἀπὸ τῶν κατὰ τὸν ἑσπερινὸν ὄντων ὁ ἐπιφάνιος ἐκκλησιαστικῶν, ἀπὸ τῆς ἡσυχίας.

Δ Ἰωάννης ὅσα ἠγανάκτησεν, ἐφ' οἷς αὐτὸν ἰκανόνα ἐν τῇ αὐτῆς ἐκκλησίᾳ ἐπιφάνιος χειροτονίαν πεποίητο· ἀλλὰ παρὰ τὸ ἐκείνῳ ἐν τοῖς ἐπισκοπικοῖς οἴκοις συμμένειν αὐτῷ, ὁ δὲ, ὅσα ἐφίω, ἐδὲ συμμένειν αὐτῷ, ὡς στανέξασθ, ἐὰν μὴ ὅδ' ἀπὸ τῆς ἀνάγκης ἐξέλῃ τῆς πόλεως, αὐτὸς ὁ καθύπερθε ἦν τοῖς καθαιρετικοῖς τῆς ὁμιλίας ἐκείνου ἱωάννης δὲ ταῦτα ποιῆν ὑπερβίβωσεν καὶ λέγοντι μὴ δέιν ἀπὸ καθολικῆς ἀναπισσεως ἀπεπέλει ποιῆν, ἐπὶ ἑτέροις ἰσχυρῶς ὅσα ἀπεχθῶς πρὸς ἱωάννην ἐχούμεθα ἐπιφάνιος

Ἐπιφάνιον ἀγασί καὶ σακεδάζουσι μελλέ-
 σης ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῇ ἐπωνύμῳ τῆς ἁγιο-
 κων σωάξεως γίνεσθαι, παρελθεῖν τὸν Ἐπι-
 φάνιον, καὶ ἐπὶ τῆς λαῶν παλῶν διαβαλεῖν μὲν
 τὰ ἀειγράς βιβλία, ἀποκηρύξαι δὲ ἐδὺν
 περὶ διόσκορον, καὶ διασύρειν Ἰωάννην, ὡς
 καὶ αὐτὸν ἐκείνοις πθέμενον ταῦτα ἀνηγ-
 γέληται Ἰωάννῃ καὶ τῇ ἐξῆς, τῷ Ἐπιφάνιῳ
 τῷ ἐκκλησίᾳ ἡδὴ καλεῖται φρόσι δηλοῖ δια-
 βαρπῶν. Ταῦτα δὲ περὶ κανόνας περὶ
 τῆς πολλὰ ὁ Ἐπιφάνιος πρῶτον μὲν χειρο-
 νῆσαν ἐν ταῖς ἐπιμετῆσαι ἐκκλησίαις ποιησάμε-
 νος· εἴθ' ὅτι μὴ παραλαβὴς παρ' ἐμῆ, ἐν αὐ-
 τῆς ἐλευτέρησας, οἰκεία αὐθεντία χρυσά-
 μῳ· πάλιν τὲ αὐτὸ διὰ περὶ τῆς παρῆ-
 νῶσιν, καὶ ὅτι αὐτῆς Ἐπιφάνιος σαυτῶν φίλα-
 ξαι ἐν, μὴ παραλαβὴς ἐν τῷ λαῶν διαγρο-
 μῶν, τὸν ἐκ ταύτης κίνδυνον ἀναδέξῃ καὶ
 αὐτὸς ταῦτα ἀκέρως ὁ Ἐπιφάνιος, ἐυλα-
 χῆσαι ἀναχωρεῖ μὲν τῇ ἐκκλησίᾳ πολλὰ
 ἢ τῷ Ἰωάννῃ μεμφομένῳ, ἀπαρῆν ἐπὶ τὴν
 κῆρον ἐξέλιξαι λέγεισθαι πνεῦσιν ἀπαίρειν
 μέλλων, τῷ Ἰωάννῃ ταῦτα ἐδήλωσεν ἐλπί-
 ζῶσθαι μὴ ἀποθανεῖν ἐπίσκοποι· ὁ δὲ ἀντεδή-
 λωσεν, ἐλπίζῶσθαι μὴ ἐπιβῆναι τῆς σαυτῶν
 πατρῶν· ταῦτα οὐκ ἔχω εἰπεῖν, εἰ ἀληθῆ
 ἔδειξαν οἱ ἐμοὶ ἀπαρξείλας ἀμφοτέρω
 δὲ ὁμῶς ταύτῳ ἔχον τὴν ἐκβασιμὴν ἔτε γὰρ
 ἐπιφάνιος τῆς κύρης ἐπέβη ἐν γὰρ τῷ
 πῶν ἀπὸν ἐτελεύτησεν καὶ Ἰωάννης μι-
 κροῦσθαι καὶ λώσθαι τὸν ἔθρον, ὡς περὶ οἴσθαι
 δὴ τῶν μῶν.

A suggesterunt Epiphanio. Nam cum ce-
 lebranda esset collecta in Ecclesia Apo-
 stolorum, Epiphanium in medium pro-
 dire fecerunt, & coram universo populo,
 primum quidem Origenis libros
 condemnare: deinde vero Dioscorum
 cum suis excommunicare, & Joannem
 utpote illis faventem simul perstringe-
 re. Hæc Joanni nuntiata sunt: qui postri-
 die Epiphanio Ecclesiam jam ingresso
 per Serapionem ista significavit. Multa
 contra regulas agis, ὁ Epiphani: qui pri-
 mum quidem in Ecclesiis sub dispositio-
 ne mea constitutis ordinationem fece-
 ris; deinde injussu meo, ex tua ipsius au-
 thoritate in iisdem Ecclesiis missarum
 solennia celebraveris: & olim quidem
 invitatus illuc venire renueris: nunc ve-
 ro id tibi ipse permittas. Cave igitur,
 ne tumultu excitato in populo, pericu-
 lum inde tibi quoque nascatur. His
 auditis territus Epiphanius, ex Ecclesia
 abscedit, & Joannem graviter intima-
 lans, Cyprum abnavigat. Sunt qui
 dicant, eum cum jam navem conscensu-
 rus esset, hæc Joanni denuntiasse: Spero
 te non moriturum esse Episcopum. Jo-
 annem vicissim illi sic respondisse: Spe-
 ro te non perventurum esse in patriam.
 Utrum porro vera mihi dixerint qui ista
 narrarunt, equidem non possum affir-
 mare. Utrique tamen illorum hujus-
 modi exitus contigit. Nam neque Epi-
 phanius navem appulit Cyprum. Post
 discessum enim mortuus est in navigio.
 Et Joannes haud multo post ex Episcopi-
 pali sede dejectus est, sicut in progressu
 narrationis docebimus.

CAP. XV.

Quomodo post discessum Epiphanii, cum
 Joannes orationem adversus mulieres ha-
 buisset, ob eam causam collecta adversus i-
 psam Synodo apud Chalcedonem, studio
 Imperatoris & Augustæ, Ecclesia
 expulsus est.

Κεφ. ιε.

Ἡ ἐπιφάνιος ἔγραψεν λόγον κατὰ γυναικῶν ὁ Ἰωάννης
 ἀντιγράψας, καὶ τὸ πρῶτον τῷ βασιλεῖ καὶ τῇ βασίλισσῃ
 ἐπέστειλεν, καὶ κατὰ ἀποκρίσιν τῆς ἐκκλησίας
 ἐβλήθη.

Ἀπὸ Πιπλεύσαντος γὰρ ἐπιφάνιος, πυνθάνε-
 ται τῶν πῶν ὁ Ἰωάννης, ὡς ἡ βασίλισσα
 εὐδοξία τὸν ἐπιφάνιον ἐξώπλισε κατ' αὐτῶν
 καὶ φερμὸς ἂν τὸ ἦθ, καὶ περὶ τὸν λόγον
 εἶποι, μὴ μελλήσας διέξεισι ψῆγον κοι-
 νῶν καὶ πασῶν γυναικῶν ἐπὶ τῆς λαῶν ἀρπά-
 ζει τὸ πῶν τὸν λόγον, ὡς ἀνιγματῶν τῆς

ET enim post discessum Epiphanii,
 quidam Joanni retulerunt, Epi-
 phanium adversus ipsum subornatum
 fuisse ab Eudoxia Augusta. Ille cum
 esset suoapte ingenio ferventior, &
 ad dicendum paratus, sine mora ora-
 tionem habuit ad populum, quæ om-
 nium generaliter mulierum vitu-
 perationem continebat. Eum ser-
 monem vulgus ita accepit, quasi
 ὧ

contra Augustam figurate dictus fuisset. Exceptus igitur à malevolis ad principum notitiam perfertur. Quo cognito, Augusta illatam sibi contumeliam apud Imperatorem conquesta est, utriusque communem esse dicens hanc injuriam. Curat igitur ut Theophilus quamprimum Synodum convocet adversus Joannem. Idem quoque urget Severianus: adhuc enim reconditam animo similitatem adversus Joannem gerebat. Elapso deinde brevi temporis spatio, advenit Theophilus unà cum multis diversarum civitatum Episcopis, quos ille suis literis evocaverat. Sed & Imperatoris epistola idem fuerat imperatum. Præcipue tamen ij confluxerunt, qui Joanni variis de causis erant intenti. Adfuerunt præterea quos Joannes Episcopatu dejecerat. Quippe Joannes multos in Asia deposuerat Episcopos, tunc cum Heraclidis ordinandi causa profectus est Ephesum. Omnes igitur ex compacto Chalcedonem Bithyniæ conveniunt. Erat eo tempore Chalcedonis Episcopus Cyrinus quidam, genere Ægyptius, qui apud Episcopos multa contra Joannem blaterabat, impium illum & arrogantem & inexorabilem vocans. Delectabantur quidem ejusmodi dictis Episcopi. Sed Maruthas Episcopus Mesopotamiæ, forte imprudens Cyrini pedem calcavit. Ille eo vulnere graviter affectus, Constantinopolim unà cum reliquis Episcopis transfretare non potuit. Sed ipse quidem mansit Chalcedone: reliqui vero Constantinopolim trajecerunt. Cæterum cum nullus ex Clericis Theophilo obviam processisset, nec honorem consuetum exhibuisset: palam enim Joannis inimicus agnoscebatur: nautæ Alexandrini, quorum frumentariæ naves tunc forte aderant, obviam progressi, faustis illum acclamationibus excepere. Et ipse quidem in Ecclesiam ingredi recusavit: sed in quandam Imperialem domum, quæ Placidiana appellatur, divertit. Exinde multæ adversus Joannem accusationes moveri cæperunt. Nec jam librorum Origenis ulla fiebat mentio, sed absurdas alias criminationes intendebant. Quibus ad hunc modum præstructis, Episcopi in suburbano Chalcedonis quod Quercus dicitur, congregati, Joannem confestim accersunt, ut criminibus quæ ipsi objiciebantur, responderet. Simul etiam

βασιλίδι λέχθεν ἡ ὀλόγιον ἐκινῶν
ὑπὸ τῶν κακεργῶν, εἰς γῶσιν ἀγῆ
κερῶν τῶν γῆσα δὲ ἡ αἰγῆσα, πρὸς τὴν
βασιλείαν τὴν οἰκίαν ὑβρίων ἀδύνατον, ἀπὸ
ὑβρίων εἶναι λέγουσα τῶν ἑαυτῆς πρὸς
σκιδνάζειν, τὸν θεόφιλον ταχῆαι πρὸς
συνόδον καὶ ἀπὸ συνδικατοσκιδνάζει τῶν
καὶ σεβηριανὸς ἐπιγῆν λυπῶν ἐφόδον
πολὺς ἐν ἐν μέσῳ χροῖον, καὶ παρὶν θεο
φιλος, πολλὰς ἐν διαφόρων πόλεων ἐπι
πρὸς κινήσας τὸ τοῦ βασιλέως ἐκείνου
B πρὸς αἰμαῖ μάλισα ἡ σωερέρον, ἐκείνου
Ἰωάννη ἀλλοῦ δι' ἄλλην αἰτίαν λεγόμενον
παρῆσαν ἡ ἡ ὅσους τῆς ἐπισκοπῆς ἀπέ
σε πολλὰς γὰρ Ἰωάννης καθήρηκε τῶν ἐκ
ἐπισκοπῶν, ὅτε διὰ τὴν ἡρακλείδου χροῖον
ἀπεληλυθει ἐπὶ τὴν ἐφεσον πάντες ἐκ τῆς
φώνησαντες, εἰς τὴν χαλκηδὸνα τῆς βιθυν
συνήρχοντο τότε ἡ ἐπὶ τὴν ἐπισκοπῆν τῆς
κηδόνου κρῖνον ὄνομα, ἡμῶν ἀγῆσιν
πολλὰ πρὸς ἐν ἐπισκοπῆς ἐλεγε, τῶν ἐκ
ἐν, τὸν ἀλαζονα, τὸν ἀγῆσιν ὀνομα
C ἡδονοῦ μὲν ἐν τῆς τοῖς λεγομένοις οἰστρο
ποῖ μαρεθῆς ἡ μελοποδῆς ἐπίσκοπος
ἀκων τὸν πόδα τῆ κρῖνον ἐπάτησιν
ὀδυνηρῶς ἐκ τῆς διατεθείς, συνδικατο
τοῖς ἐπισκοποῖς ἐπὶ τὴν κωνσταντινου
ἐ δεικνύται ἀλλὰ μῦθε μὴ αἰτίαν
χαλκηδόνι οἱ δὲ ἄλλοι διεπεραιώθησαν
θεοφίλω δὲ ὑδενὸς τῆς τῆς ἐκείνου
ἀπαντησάντων, ὑδὲ τιμῶν τῶν ἐκείνου
D παρερηκότων φατερός γὰρ ἐχθρῶν
νώσκετο τῶν ἀλεξανδρέων τὸ νῆμα
ἐτύχε γὰρ τότε παρῆσαι τὰ σιτηγῶν
πλοῖων, ἀπαρῆσαντα σὺν εὐφροσύνῃ
Ξανθὸς ὁ δὲ παρηίετο μὴ ἐπὶ τὸν ἐκείνου
κοινεῖσθαι ἐν μιᾷ δὲ τῶν βασιλίδων
καταλυεῖν ἡ πρὸς συνουμίαν παιδικῶν
ἐντεθῆν ἀνεκινῶντο καὶ Ἰωάννης κατ
εἰς πολλὰ καὶ ἐκείνου μῦθων ἀεγῶν
ἐλίων μῆσα πρὸς ἐπὶ ἐτέρας δὲ αἰτίαν
κατηγορίας ἐπέπεσον τῶν ἐκείνου
τεσκιδασμένων, συνελθόντες οἱ ἐπίσκοποι
πρὸς αἰμαῖ χαλκηδόνου ὡς ἐπάνω μῦθων
καλεῖσιν ἐν τῶν Ἰωάννη, ὀνομασμένον
ἐκείνου κατηγορεῖτο ἐκείνου δὲ πρὸς

αμα ἀπὸ Σαραπίωνα, καὶ τὴν ἐνδύχον
 πρεσβύτερον, καὶ Παῦλον ἀναγώστην καὶ γδ
 εἶσι συγκαληγοῦντο ἀπὸ ἐπειδὴ ὁ Ἰωάννης
 οὗτος καλῶς ὡς ἐχθρὸς παρεγράφετο, οἰ-
 κημενικῶς ἢ ἐπεκαλεῖτο συνοδόν, μὴ μελ-
 λησάμενος, τετρακίς αὐτὸν ἐπάλεσαν· τὲ δὲ
 μὴ βελθόντι ἀπαλήσασιν, ἀλλὰ τὰ αὐτὰ
 λέγοντι, κατεψηφίσαντο καὶ καθέλον αὐ-
 τόν, ἄλλο μὲν εἶδεν αἰπασάμενοι, μόνον ἢ ὅτι
 καλῶ μὲν ἔχ' ἰσῆκασε τὸτο ἀπαψη-
 φέντι παρὶ ἐσπέραν, παρὸς μεγίστωσαν ἐξή-
 φησε τὸ πλῆθος· καὶ διανυκτερεύοντες, ἔ-
 σπεχεῖν ἀφελκεῖσθαι τῆς ἐκκλησίας αὐ-
 τόν· ἀλλ' ἐβόαν δὲν κρινεῖσθαι τὰ κατ' αὐ-
 τόν ὅτι μείζονος σπουδῆς τὲ βασιλέως
 δὲ ἐκέλευε πρὸς αἴμα, ἢ τὰ ἐξωθεῖ-
 σθαι αὐτόν, ἔπειθ' ἐξορίαν ἀπάγαγε τὸτο
 γῆς ὁ Ἰωάννης, τῆς κείτης ἡμέρας μὲν τὴν
 καθάρεσιν παρὶ τὸ μεσημβρινὸν ἑαυτὸν
 ἐξέδωκε, λαθὼν τὸ πλῆθος· ἐφυλάττετο
 γδ μὴ πισταραχὴ γῆνται δι' αὐτόν καὶ οὐ μὲν
 ἀπήγετο.

A Serapionem Diaconum & Tigrim eu-
 nuchum Presbyterum, & Paulum Le-
 ctorem adesse jubent. Nam & isti unā
 cum Joanne accusati fuerant. Sed quo-
 niam Joannes exceptione utens, eos qui
 ipsum vocabant, tanquam inimicos re-
 jiciebat, & ad generale Concilium pro-
 vocabat, illi nihil cunctati quater eum ci-
 taverunt. Cumque ille sistere se in judi-
 cio nolisset, sed idem semper respon-
 sum daret, condemnarunt eum ac depo-
 suerunt: nullum ei crimen objicientes,
 nisi quod vocatus non paruisset. Ea
 res sub vesperam nuntiata, populum
 ad gravissimam seditionem excitavit.
 Itaque tota nocte excubantes, eum ab
 Ecclesia abduci nequaquam siverunt: sed
 causam ejus in majore Concilio diju-
 dicandā esse proclamabant. Verum Im-
 peratoris jussione praescriptum fuerat, ut
 continuo expelleretur & in exilium ab-
 duceretur. Quo comperto, Joannes
 tertio post damnationem die, circa me-
 ridiem ultro se ipse tradidit, infamia populi
 multitudine. Cavebat enim ne ipsius
 causa tumultus excitaretur. Et Joannes
 quidem abducebatur in exilium.

Κεφ. 15.

CAPUT XVI.

καὶ ἐλαύσε αὐτὸν ἐξ ἡσπέρων Ἰωάννης, βροχῶν ἢ τῆς
 βασιλίδος ἐν τῷ ἀποστασί, πάλιν αὐτὸν ἐπανή-
 γαγον ἐκ τῆς αὐτῆς πόλεως.

Qualiter exorta populi seditione eo quod
 Joannes in exilium duceretur, Briso eum-
 chus Augusti missus, eum Constanti-
 nopolim reduxit.

Ὅτε λαὸς ἀφόρητος ἐξασίαζεν ὅσα δὲ
 ἐν τοῖς τοιαύτοις φιλεῖ γίνεσθαι, πολ-
 λοι τῶν ἀπεχθῶς πρὸς αὐτὸν ἐχόντων,
 ὅτι οὐκ ἔμελλε ἀλλοῦτο, καὶ συκοφαντεῖ-
 σθαι ἔλεγον, ὅτι μικρὰ ἐμπαροῦεν καθηρη-
 μῶν ἐπεθυμῶν θεάσασθαι· πλείους ἔν-
 και διατότο ἐγνώσθη οἱ κατὰ βοῶντες καὶ τῆ
 βασιλέως, ἢ τὴν συνοδὴ τῆς ἐπισκόπων μά-
 λιστα ἢ θεοφίλω τῆς σιδωρίας τῶν αἰτίαν
 ἐπίθεσιν ἢ γδ ἐπιλαυθάνειν ἐπὶ τοῖς σιδωρη-
 μῶν ἐδωάτο ἐκ πολλῶν μὲν ἐν καὶ ἄλλων
 τεκμηρίων, μάλιστα ἢ ὅτι τοῖς παρὶ δίοσκορον
 τοῖς ἐπιλεγόμενοι μακροῖς, ἐνθὺς μὲν τὴν
 Ἰωάννου καθάρεσιν ἐμανώησε τότε δὴ καὶ
 σεβηριανὸς ὅτι τῆς ἐκκλησίας διδάσκων,
 ἐνκαίρως ἐδωξε διασύρειν τὸν Ἰωάννην,

P^opus vero horrendum in modum
 tumultuabatur. Utque in hujusmo-
 di rebus usu venire solet, qui prius infen-
 so in illum animo erant, miseratione mo-
 vebantur: eumque calumniam passum
 esse dicebant, quem paulo antea deposi-
 tum videre optaverant. Hanc igitur ob
 causam plures erant qui tam adversus
 Imperatorem, quam contra Concilium
 Episcoporum vociferabantur. Sed
 praecipue in Theophilum culpam hu-
 jus calumniae conferebant. Neque
 enim amplius fraus ejus in obscuro esse
 poterat: idque tum ex aliis multis in-
 diciis, tum ex eo maxime, quod statim
 post Joannis depositionem, cum
 Dioscoro ejusque fratribus qui Longi
 dicebantur communicasset. Tunc
 etiam Severianus, cum in Ecclesia Ver-
 bum Dei praedicaret, visus est importu-
 ne Joannem carpere, ita dicens:
 Si ij

Etsi ob nihil aliud esset condemnatus Joannes. ejus tamen insolentia fati grave crimen est, ut ob eam solam deponi meruerit. Cuncta enim reliqua peccata hominibus condonantur. Superbis vero Deus resistit, ut sacrae Scripturae docent. Hæc dicta, plebis animos ad majorem perveraciam provocarunt. Quamobrem Imperator eum celerrime revocari jussit. Missus igitur Briso eunuchus Augustæ, offendit illum Præneri, quod emporium est ex adverso Nicomediæ situm: & Constantinopolim eum redire jubet. Sed quoniam Joannes ab exilio revocatus, negabat se urbem ingressurum esse, nisi prius in majore judicum confessu innocentiam suam probasset, mansit interim in suburbano quod Marianæ appellatur. Porro dum moras neceteret, nec civitatem ingredi vellet, plebs ad indignationem prorupit: statimque in ipsos Imperatores maledicta congestit. Qua de causa Joannes redire coactus est. Obviam ergo progressa multitudo vulgi, eum cum summa reverentia in Ecclesiasticam rectâ deducit: Orans ut in Episcopali Cathedra sedere, & pro more solito pacem populo apprecari velit. Cum ille recusaret, diceretque id judicium decreto fieri debere, & oportere ut iis qui condemnatus esset, mutata sententiâ ipsum absolvent, populus magis magisque incendebaratur, eum in Cathedra sedentem videre, & concionantem iterum audire, votis omnibus concupiscens. Pervicit tandem populus ut ista fierent. Joannes ergo in Episcopali solio residens, sicut antea conflueverat, pacem populo pronuntiavit: ac præterea necessitate compulsus, sermonem habuit ad populum. Ea res advertariis Joannis alterius criminatio- nis ansam præbuit. Verum hac de re tum quidem nihil dixerunt.

Α φήσας εἰ ἔ μινδὲν ἄλλο κατέγνωσεν Ἰωάννης, ἀλλ' ἐν γε ἰκανὸν ἔγκλημα πρὸς καθάρσιν, τὸ ἀλαζονικὸν ἦν αὐτῷ πάντα μάλιστα ἀμαρτήματα συγχωρεῖται τοῖς ἀνθρώποις· ὑπερηφάνους δὲ ὁ Θεὸς ἀνίσταται, ὡς διδάσκουσιν αἱ θείαι γραφαὶ ταῖς λέχθεῖς, φιλονεικότερον ἐποίησε τὸ πλῆθος· διότι τὴν ἀνάκλησιν ταχέειαν ὁ βασιλεὺς ἐπέστειλε χυρῶδες πεμφθεὶς ἐν βείσων ὁ τῆς βουλῆς σπλῆθος ἐννεχθῆναι, καταλαμβάνει αὐτὸν περὶ τῷ, ἐμπόριον δὲ τῆτο καλαίαν νικομηδείας κείμενον, καὶ ἀναστρέφεται ἐπὶ τὴν κωνσταντίνην πόλιν· ἐπεὶ δὲ ἀναστρέφεται Ἰωάννης, καὶ πρῶτον εἰς τὴν πόλιν ἐστὶν ἀναστρέφεται, ἢ ἐν μείζονι δικαστηρίῳ θωπῆται, ἐν πρῶτῳ οὐ καλεῖται μάλιστα ναυτέως ἐπέμψεν· παρέλκει δὲ αὐτὸν μὴ βεβλημένον εἰς τὴν πόλιν ἐπαναλῆσαι ἠγανάκτει τὸ πλῆθος, καὶ ἡ τάχος ἐπισημαίνει τῶν κρασίλων ἠφίεσαν, ἡμῶν δὲ ἢ ἀνάγκην ἐπέθηκεν τῇ ἐπανόψει ἀπαλήθησαν ἐν τῷ πλῆθει σὺ πάντες βασιμῶν ἡμῶν, ἐπιτῶν ἐκκλησίαν εὐθὺς ἡσὶ καὶ παρεκάλειν, ἐν τῷ ἐπισκοπικῷ θρόνῳ καθέζεσθαι, καὶ σωθῆναι τὰ λαῶν τῶν ἐπισημαίνει ἐπὶ τῶν ἀφῶν ἐπὶ τῶν ἀφῶν, ὅτι τῆτο δεῖ κείσθαι χυρῶδες, καὶ δεῖν εἶναι καὶ ὑψηλοτάτους πάλιν ἀποψηφισαῖς, καὶ εἶναι τὸ πλῆθος, ἰδεῖν αὐτὸν καθήμενον τῷ θρόνῳ ποθενίης, καὶ πάλιν αὐτὸν διδάσκοντα ἀκροῦσθαι· εἰζήκουσεν ὁ λαὸς ταῦτα· τὸν θρόνον, σωθῆναι μὴ τῶν ἐπισημαίνει τῶν λαῶν ἐπὶ τῶν ἀφῶν πρῶτον ἀναγκαῖον εἶναι εἰδέναι τῆτο πρῶτον, τοῖς ἀφῶν ἔχουσι πρὸς αὐτὸν ἐτέρως σιωπῆσαι πρῶτον ἢ ὑψοῦσθαι· ἀλλὰ πρῶτον τῆτο μάλιστα ἡσύχαζον.

A

Κεφ. ιζ.

CAPUT XVII.

Ὁ δὲ Θεόφιλος ἐπιπέσει τὰ καθ' ἡρακλίδου ἀπόντος ἱεροδότης, ἡ δὲ Ἰωάννης ἀντιλέγοντες, συμπληρώσας ἡγομένους, πολλοὶ ἀπὸ τῶν μὲν τῶν κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν ἀλεξανδρίων, ἢ οἱ Φεβδαίου Θεόφιλος, καὶ τινες τῶν ἐπισκοπῶν, τῆς πόλεως ἐξήλασαν.

Quomodo cum Theophilus Heraclidis absentis causam examinari vellet & Joannes reclamaret, orta contentione inter Constantinopolitanos & Alexandrinos, multi virimque ceciderunt. Quâ re territus Theophilus alitque Episcopi, ex civitate aufugerunt.

Πρότερον δὲ καὶ τὴν χειροτονίαν ἡρακλείδου ἀναζητήσας Θεόφιλος παρεσκευάζει, ὅπως εἰ δυνάσθε, ταύτῃ γενέσθαι ἀφορμὴν λάβοι παρὰ τὴν Ἰωάννη καθαίρεισιν ἡρακλείδου μὴ ἐν ἐπαρῆν ἐκείνῳ ἢ ἀπὸν, ὡς εἶπεν τυπήσας τινὰς ἀδικίας, ἀλύσει τὴν δῆσας, καὶ πομπέσας ποιήσας διὰ μέσης τῆς ἐφεσίῶν πόλεως τῆν τοίνυν παρὰ Ἰωάννη λεγόντων, μὴ δέιν καὶ ἀπόντων κελίῃον ποιείσας, οἱ ἐκ τῆς ἀλεξανδρείας ἐφιλονέκων, δέιν δὲ χεῖρας αὐτῶν κατηγορήσας ἡρακλείδου, εἰ καὶ κατηγορήσιν ἀπόντων αὐτῶν ἐσῆσι ἐν ἐντεσθεν καὶ διαπληκτισμός, μετὰ τῶν κωνσταντίνου πόλεως καὶ τῆς ἀλεξανδρείας ἐγένετο σύντονος καὶ ἡρωδῆος συμπληγάσας, πολλοὶ μὲν πνεύματα ἔλαβον, ὀλίγοι δὲ καὶ ἀπώλοντο ταῦτα εἰδὼς Θεόφιλος, ἐυθὺς ὡς εἶπεν, ἔπι τὴν ἀλεξανδρίαν ἐφυγε τὴν ἡμέραν οἱ ἄλλοι ἐποίησαν ἐπίσκοποι, πλὴν ὀλίγων, οἱ τὰ Ἰωάννη παρὰ ζῶντος καὶ πάντες εἰς τὰ ἑαυτῶν φυγῆ ἀνεχώρησαν τῶν ἄνω ἡγομένων, ἐκ καταγνώσει μὴ τοῖς πᾶσι ὁ Θεόφιλος ἢ ἠύξησε δὲ τὸ καὶ αὐτῶν μῖσος, τὸ αὐτῶν αὐτὸν μηδὲν ὑπεσελάμβρον, τὰ ὡς ἡγομένους ἀπείσας βιβλία ἐρωήθησιν ἐν ὑπό τινος, πῶς ἀπεκέρυξε, ταῦτα ἀσπάζει πάλιν, ταῦτα ἀπεκέρυξε τὰ ὡς ἡγομένους εἰς βιβλία λαμβῆναι πάντων ἀνθέων εἰ πῶς ἐν αὐτοῖς ἐφεύρω καλόν, τὴν δὲ πρόπομαι εἰ δέ τι μοι ἀκαθάρτους φανείη, τὴν ὡς κεντῆν ὑπεσελάνω τοιαῦτα Θεόφιλος ἀπεκέρυξε, μὴ λογισάμενος τὸ ἐξ ἑλομῆτος ὅτι λόγοι τῶν ὡς τὰ βιβλία, καὶ ἐκὸς φείλεσιν λαμβῆναι ὡς αὐτῶν ὑπό τῶν θεωρημάτων κεντῆ μῆνοι διαλάττα μὴ δὴ ἐκ καταγνώσει τῶν πᾶσιν ὁ Θεόφιλος ἢ δίσκοπος ἢ εἰς τῶν μακρῶν, ὁ δὲ ἐρμυπόλεως ἐπίσκοπος, ὀλίγον ὑστερον μὲν τὴν Θεόφιλος φυγῆν ἐτελεύτησε

Rius vero Heraclidis ordinationem in questionem vocari curavit Theophilus, ut inde, si posset, occasionem arriperet ad Joannem exauctorandum. Et ipse quidem Heraclides non aderat: absens tamen judicabatur, quasi quosdam injuste verberasset, & catenis victos per mediam Ephesiorum urbem traduxisset. Cumque Joannes ejusque fautores dicerent, de absentibus judicium fieri non debere, contra Alexandrini contendeant admittendos esse acculatores Heraclidis, licet cum absentem accusarent. Gravis inde seditio, & concertatio inter Constantinopolitanos & Alexandrinos constata est. Commissâque pugna multi vulnerati, quidam etiam interempti sunt. Hæc cum videret Theophilus, illico Alexandriam profugit. Idem alii quoque fecerunt Episcopi, præter paucos qui Joannis partes tuebantur: cunctique arrepta fugâ, ad suas sedes reverterunt. His ita gestis, Theophilus omnium judicio condemnabatur. Auxit porro odium contra illum, quod Origenis libros absque verrecundia legere deinceps non cessabat. Cuidam certe interroganti cur libros quos damnaverat, rursus amplecteretur, in hunc modum respondit. Similes sunt Origenis libri præter ejusque generis floribus exornato. Si quid ergo in illis mihi occurrit boni, illud decerpo. Si quid vero spinosum apparuerit, hoc utpote quod pungit, misum facio. Hæc sunt quæ respondit Theophilus: non reputans animo sententiam illam sapientissimi Salomonis: verba Sapientum similia esse bovum stimulis, nec adversus ea calcitrare debere illos, qui arcanis eorum sensibus punguntur. Et Theophilus quidem his de causis omnium suffragio damnabatur. Cæterum Dioscorus Hermupoleos Episcopus, unus eorum qui Longi appellabantur, paulo post fugam Theophili ex hac vita migravit.

Sf iij

& splendidissima honoratus est sepultura, conditus scilicet in Basilica quæ est ad Quercum, in qua propter Joannem Synodus fuerat congregata. Joannes interim concionibus Ecclesiasticis operam dabat. Quo tempore & Serapionem, cujus causa odium adversus ipsum exarserat, Heracleæ in Thracia Episcopum constituit. Nec multo post ista etiam evenerunt.

καὶ ταφῆς ἡξιώθη λαμπρῶς, ἐν τῷ μαρτυρίῳ τῷ ἐν τῇ δροῦ κηδ' αὐθεῖς, ἐνθα διὰ Ἰωάννου γέγονεν ἡ συνόδ' ὁ Ἰωάννης δὲ ταῖς διδασκαλίαις ἐχ' ὀλαζε' καὶ χειροτονεῖ Σεραπίωνα, τ' ἐν Θράκῃ Ἡρακλείας ἐπίσκοπον, δι' αὐτὸ κατ' αὐτῶ μίθως ἐγήγερο μὲν ἔπολυ δὲ ταῖς ἐπισπωθεῖν χρεῖαδ.

CAP. XVIII.

Κεφ. ιγ'

De Argentea Eudoxia statua: & quomodo Joannes ob eam Ecclesia denuo pulsus, in exilium abductus est.

Περὶ τῆς ἀργυρᾶς στήλης τῆς ἐν δόξιας, καὶ ὡς εἶπε τῆς ἐκείνης τῆς ἐκκλησίας ἐξωσθεῖς, εἰς ἑξορίαν ἀπέβη.

Argentea statua Eudoxiæ Augustæ supra columnam purpuream erecta fuerat, amicta muliebris stolâ. Stabat hæc in edita basi, nec admodum contigua Ecclesiæ quæ Sophia cognominatur; nec ab ea procul distita; sed inter utramque media dumtaxat platea via interjecta erat. Ad eam statuam popularium lusus celebrari consueverant. Porro Joannes, cum ad contumeliam Ecclesiæ ista fieri censeret, pristinam loquendi libertatem resumens, contra eos qui hæc agebant, linguâ suam denuo armavit. Et cum blanda hortatione potius persuadere debuisset Principibus, ut ab hujusmodi ludicro abstinerent, istud quidem non præstitit: sed eloquentiæ suæ impetu abreptus, probris eos appetiit, qui ista fieri præceperant. Hoc factum Augusta iterum ad se rapit: & Joannes verba contumeliam suam reputans, rursus Episcoporum Synodum adversus illum congregari curat. Id ubi sensit Joannes, celebrem illam in Ecclesia habuit orationem, cujus initium est. Rursus Herodias furit: rursus turbatur: rursus saltat: rursus Joannis caput in disco accipere concupiscit. Ea res Augustam multo amplius exacerbavit. Nec multo post advenerunt Episcopi: Leontius scilicet Episcopus Ancyrae quæ est in Galatia: Ammonius Laodiceæ quæ est in Pisidia: Briso Philipporum Thraciæ. Acacius Bercæ quæ est in Syria, & quidam alii. Qui cum adessent, hi qui prius Joannem accusaverant, iterum excitati sunt. At Joannes coram istis iudicibus fidenti erat animo: postulabatque ut de criminibus sibi

Τῆς αὐγῆς ἐν δόξιας ἀνδρίας ἀνδρῶν δ' ἐργυρῆς ἐπὶ κίονος πορφυρῆ, χρυσαῖα ἐνδεδυμῆ. ἔθηκε δὲ ἐδῶ ἐπὶ βήματι ὑψηλῆ, ἄτε ἐγγύς, ἄτε πόρρω τ' ἐκκλησίας ἢ ἐπ' ἄνωμον ἑσφία' ἀλλὰ διείργει αὐτὴ μέση πλατείας ὁδός' ἐπιτέτω σπηλιῆς ἀμώδεις ἡγόστο παιδιαί' Ἰωάννης δὲ νεῖον τὴν γνώμην τῆς ἐκκλησίας νομίζων, τῆς παλαιᾶς τῆς παρρησίας ἀναλησάμενος τὸν λῶν, τὴν αὐτῶ γλώσσην καὶ τῶν ταῦτα ποιούντων ἐξώπιζε' καὶ δέον εἶδεν κρατεῖσθαι λόγῳ παρρησιακῶ πείθειν παῖδας τῆς παιδίας' ὁ δὲ τέτο μὲν εἶσα ἐποίησεν ἑσφορικῆ δὲ τῇ γλώσση χρησάμενος, ἐπιπέσει εἶδεν χρεῖα ταῦτα κελύσαντας καὶ βασιλίσσα πάλιν εἰς αὐτὴν εἴλεκε τὰ ἡμίμυρα καὶ ὑβρίον αὐτῆς εἶδεν ἐκείνου λόγου μίμνεσα, πάλιν παρρησιακῶς ἐπιπέσει εἶδεν σκοπῶν συνάγειν κατ' αὐτῶ αὐτοῦ μίμνε δὲ Ἰωάννης, τὴν ἀπεβόητον ἐκείνην ἐπὶ τῇ ἐκκλησίας διεξῆλθεν ομιλίαν, ἧς ἡ δὲ χερὶ πάλιν Ἡραδίας μαίνετο, πάλιν ταρασσέτο, πάλιν ὀρχεῖται, πάλιν ἐπὶ πίνακι τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ζητεῖ λαβεῖν τῆτο πλεόν εἰς ἐξουσίαν ἐξῆψε τὴν βασιλίσσα' καὶ μὲν ἔπειτα παρῆσαν οἱ ἐπίσκοποι, λεόντιος ἐπίσκοπος ἀγκύρας τῆς μικρᾶς γαλατίας ἀμμοῦν λαοδικείας, τ' ἐν πισιδίᾳ βρισῶν Φιλίππων τῶν ἐν Θράκῃ ἀκακίος Βεργίας τῆς ἐν σὺν ἑσφίαι ἀλλοι τινές' παρῆσαν ἡτέτων, ἀνεκείνητο οἱ πρῶτον καλήγοροι Ἰωάννης μὲν ἐβάρρει ἐπὶ τέτοις, καὶ ἡξίου ἐπὶ τῆς

τὰ κατήγορέμματα τῆς ἡμετέρας τῆς ἡμετέρας
 ἑλίων τε σωλήρι ἐπελθούσης, ὁ βασιλεὺς
 εἰς τὴν ἐκκλησίαν συνήθως οὐκ ἀπήντα
 ἀλλὰ δηλοῖ τῷ Ἰωάννῃ, ὡς ἔργατερον
 αὐτῷ κοινωνήσει, πρὶν ἂν πρῶτον ἀποδύ-
 ται τὰ ἐγκλήματα ἐπεὶ ἡ Ἰωάννης παρρη-
 τῶ οἱ κατήγοροι δειλοτέρῳ ἐδείκνυτο, οἱ
 παρόντες ἐπίσκοποι ἄλλο μὲν ἐρεύων ἑδέν-
 μόνον δὲ τὸ δεῖν εἰς κρίσιν ἀγεῖν ἔλε-
 γον, ὅτι μὴ τὴν καθαίρεσιν, μὴ ψευδομα-
 ρτυρίας τῆς συνόδου αὐτῶν, εἰς τὸν θρόνον
 ἀσπῆδῃσε τῆς λέγοντι, ὡς ἐξῆκοντα
 πέπτε ἐπίσκοποι κοινωνήσαντες αὐτῷ ἐψηφί-
 σαντο, οἱ περὶ λεόντιον ἀντεπήγον ἀλλὰ
 πλείους ὡς Ἰωάννη κατεψηφισαντο σε ἐν τῇ
 συνόδῳ ἐπεὶ ἡ πάλιν ὁ Ἰωάννης τὸν κανόνα
 τῶν ἐκκλησίας, ἀλλὰ τῶν
 ὁμοίων εἶναι ἐλεγχῶ οἱ γὰρ ἐν τῇ ἀντιο-
 χείᾳ συνελθόντες ἐπὶ τῇ καθαίρεσει τῆς
 ὁμοσίᾳ πίστεως, ἀπεχθῆναι τῇ πρὸς ἀθα-
 νάσιον, τὸν κανόνα ἔξεδωκαν μὴ πρὸς
 δεξιάμφοι τὰς ἀπολογίας, κατεψηφίσαν-
 το μὴ νοήσαντες, ὅτι τῶν κανόνων τῶν
 ἁγίων καὶ ἀθανάσιον καθεῖλον ταύ-
 τα ἀπέπρακται, ἐπιζήσης τῆς ἐορτῆς τῆς
 πάχα· δηλοῖ ἐν ὁ βασιλεὺς τῷ Ἰωάννῃ,
 μὴ δυνάσασθαι εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐλθεῖν,
 ὅτι δύο αὐτῶν κατεψηφίσαντο συνόδοι ἡργῶ
 ἐν Ἰωάννης λοιπὸν ἐδάμῳ τε εἰς τὴν ἐκκλη-
 σίαν κατήγορο ἐνθὺς ἐν πάντες οἱ αὐτῶν
 ἀρρεμῶν, ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἀναχωρήσαν-
 τες, τὸ μὴ πάχα ἐν τῷ δημοσίῳ λαῷ τῶ ἐν
 κωνστανταίᾳ ἐπέειλεσαν σὺν αὐτοῖς ἡ πολ-
 λοι ἐπίσκοποι καὶ πρεσβύτεροι, καὶ ἄλλοι ἱερα-
 τῆς τάξιμα· ἔξ ἐκείνης τῆς ἰδίαν τὰς
 συναγωγὰς ἐν διαφόροις τόποις ποιέμενοι,
 Ἰωάννη πρὸς ἡσυχίαν Ἰωάννης ἡ ἐπὶ
 δύο μῆνας ἐδάμῳ πρὸς βασιλεὺς, ὡς ὁ τῆς βα-
 σιλεὺς ἐπέειλε πρὸς ἄσφαμα εἰς Ἰεροσόλυμα ἀπά-
 γειν· ἔσθ' ὁ μὴ ἀπήγετο, τῆς ἐκκλησίας ἐλκυ-
 σθεῖς πρὸς τῆς Ἰωαννιτῶν καὶ αὐτὴν τὴν ἡμέ-
 ραν τὴν ἐκκλησίαν ἐπέστησαν καιομένης ἡ αὐ-
 τῆς, ἀνεμὸς ἀπὸ πύργου πνεύσας, καὶ τὸν οἶκον τῆς
 συγκλίτε γερουσίας κατέκαυσε τὸ γέγονε
 τῆς ἑκάστης ἡμέρας μῆνος, ἐν τῷ αἰεὶ ὄντως
 ἐκείνῃ, ἢν σὺ δόξισανέτω ἐδίδε· ὅσα μὴν

A objectis inquireretur. Interea vero
 cum natalis dies Servatoris illuxisset,
 Imperator ad Ecclesiam, sicut consueve-
 rat, non processit: sed Joanni manda-
 vit, se non prius communicaturum cum
 illo, quam illata sibi crimina diluisset.
 Porro cum accusatores Joannis ob ex-
 cellam illius fiduciam cadere animis vi-
 derentur, Episcopi qui aderant reliqua
 quidem omnia scrutati superleederunt:
 de hoc autem uno quaestionem haben-
 dam esse dixerunt, quod post depositio-
 nem absque Synodi auctoritate, suo
 ipsius arbitrio id Episcopalem sedem
 invasisset. Cumque ille diceret, quin-
 que & sexaginta Episcopos qui ipsi
 communicaverant, istud decrevisse: Le-
 ontius contra, plures, inquit, fuere, ὁ
 Joannes, qui te in Synodo condemna-
 runt. Rursus cum Joannes contende-
 ret, non Ecclesiae Catholicae, sed Aria-
 norum canonem illum esse: Episcopi
 enim olim Antiochiae congregati ad
 evertendam consubstantialis fidem, pra-
 odio quo adversus Athanasium flagra-
 bant, eum canonem condiderunt:
 Leontius & caeteri repudiatam ejus de-
 fensione, sententiam in illum dixe-
 runt: istud minime reputantes, quod
 hac regula usi, ipsum etiam Athanasium
 deposuissent. Haec gesta sunt festo Pa-
 schae die appropinquante. Imperator
 igitur Joanni significavit, non posse se
 ad Ecclesiam venire, eo quod ille
 duabus jam Synodis esset condemna-
 tus. Itaque Joannes deinceps quievit,
 nec amplius ad Ecclesiam perrexit. Pro-
 inde omnes qui ejus partibus adhae-
 rebant, relicta confestim Ecclesia,
 Pascha celebrarunt in publicis Ther-
 mis quae Constantiana dicuntur. Erant
 cum illis multi Episcopi ac Presbyte-
 ri, aliique Ecclesiastici Ordinis viri:
 qui quoniam exinde collectas variis in
 locis seorsum agere instituerunt, Jo-
 annita sunt nominati. Joannes vero
 bimestri spatio in publicum non pro-
 cessit, donec Imperatoris praecepto
 jussus est in exilium duci. Et ille
 quidem ab Ecclesia abstractus, procul
 abducebatur. Quidam autem ex
 Joannitis eo ipso die Ecclesiam in-
 cenderunt. Quae dum arderet, sub-
 solano vento vehementius flante, Cu-
 ria etiam in qua Senatus haberi solet,
 conflagravit. Id accidit xii. die Ca-
 lendas Julii, Honorio sextum & Ari-
 staneto Consulibus. Porro quibus

malis Optatus Praefectus urbis Constantinopolitanae, religione Gentilis, atque ideo Christianis infensus, Ioannis amicos propter hoc incendium affecerit, & quomodo multos eorum capitali animadversione sustulerit, omittendum puto.

ἐν δὲ τὸν γενημένον ἐμπρησμόν, ὁ Ἰωάννης πόλεως ὑπαρχος, ὃ ὄνομα τῆς ἀσπίδος, ἔλλην τὴν Ἰρησκειαν ὑπαρχων, καὶ διατεταρῶν χριστιανῶν μισῶν καὶ τῶν φιλετιῶν τοῦ Ἰωάννου ἐπραξέ, καὶ ὡς πολλὰς δὲ αὐτῶν ἔλασεν, καθ' ἑαυτὸν μοι δοκῶ.

CAPUT XIX.

De Arfacio qui post Ioannem ordinatus est, & de Cyrino Chalcedonis Episcopo.

PAUCIS post diebus Arfacius Constantinopoleos Episcopus constituitur: qui frater quidem erat Nectarii, eius qui Episcopatum Regiae urbis ante Ioannem optime administraverat: sed admōdum senex. Iam enim octogesimo aetatis annum impleverat. Qui dum ob singularem mansuetudinem Episcopatum tranquille gubernaret, Cyrinus Chalcedonis Episcopus, cuius pedem Maruthas Episcopus Melopotamiae imprudens calcaverat, adeo male affectus est eo casu, ut putrefacto pede, necesse habuerit eum abscindere. Neque vero id semel factum est, sed saepius iterata sectio. Totum enim corpus depalcebatur vis mali: adeo ut alter quoque pes eo correptus malo, idem remedium sustinuerit. Hujus autem rei idcirco mentionem feci, quod plerique affirmabant, Cyrinum hanc passum esse propter probra & convicia quae in Ioannem coniecerat: quippe qui durum & inexorabilem eum identidem appellaret, sicut antea dixi. Et quoniam inusitatae magnitudinis grando, tam Constantinopoli, quam in ejus suburbanis forte subidem tempus ceciderat: id autem contigit pridie Calendas Octobres, Consulibus supra memoratis: hoc divina ultione factum esse dicebant ob injustam Ioannis depositionem. Mors Augustae statim subsequuta, auctoritatem hujusmodi sermonibus addidit. Quarto si quidem die post delapsam grandinem migravit e vita. Alii vero affirmabant Ioannem merito fuisse depositum, eo quod olim in Asia ac Lydia constitutus, multas Novatianorum & Quartadecimanorum aliorumque Ecclesias invasisset, tunc scilicet cum Heraclidis ordinandi causa Ephesum profectus est. Verum utrum iusta fuerat

Κεφ. 19.

Περὶ ἀρφακίου καὶ Ἰωάννου χειροτονούντων, καὶ κυρίνου καὶ χαλκιδόνος.

Ολίγων ἡμερῶν διεληθεσῶν, χειροτονεῖται ἐπίσκοπος κωνσταντίνης ἀρφακίος, ὃς ἀδελφὸς μὲν ἔλεγεναι νεκτορίου, ἀπὸ Ἰωάννου τὴν ἐπισκοπὴν καλῶς διακονήσαντος, γνησιῶς δὲ σφόδρα ὑπερβολικῶς ἀετιετύχανεν ὧν καὶ τότε δι' ὑπερβολὴν πρᾶοσιότητος ἐπίσκοπὸν ἑαυτοῦ διέποιος, ὁ δὲ χαλκιδόνος ἐπίσκοπος, καὶ τὸν πόδα ἀκῶν μαρμαρῶν ὁ μὲν ἑνὸς ἐπίσκοπος ἐπάτησεν, ἔτιω κακῶς ἐπέθη, ὡς σκεπιδόνα ποιῆσαι, καὶ χυμῶν ἀποκλιῶ ὡς ἐδοπεσιδῆναι τὸν πόδα, ἐκ τῆς ἰσχυροῦς, ἀλλὰ πλεῖστα ἀπέπεσε, ὅτι ἐπὶ τὸν ἕτερον πόδα μέγα λαβόντα καὶ τὸ αὐτὸ ὑπομείναι, τότε χάριν ἰσχυροῦς μνημῶν, ὅτι πολλοὶ ἔφασκον, διατιθεῖν Ἰωάννου βλασφημίαν, ταῦτα παθεῖν τὸν εἰνον, ὅτι ἀγόναν αὐτὸν συνεχῶς ἀπεκαλεῖτο, ὡς μοι καὶ πρότερον εἶρη, ἐπεὶ δὲ ἰσχυροῦς χαλαζαν παμμεγεθεσάτην ἐν τῇ κωνσταντίνης πόλει, καὶ αὐτῆς κατενεχθῆναι πρᾶσινα γέγονε, ἡ δὲ τῆς αὐτῆς πόλεως αὐτῆς τῆς τριακάδα ἔσπεμερῆς μνημῶν, τότε ἔλεγον καὶ θεοὶ μνημῶν χυμῶν, ὅτι ἀκεῖτω καθαιρέσει Ἰωάννης, ἡ δὲ πρᾶσινα τοιαύτας λόγους καὶ ἡ τῆς βασιλίδος ἐπιχρησθῆναι τελευτή, τεταρτηνῆς ἡμερῆς, τότε κατενεχθῆναι τὴν χαλαζαν, ἐταρτηνῆς αὐτῆς ἄλλοι δὲ ἔφασκον δίκαια πεποιθῆναι τὸν Ἰωάννου ἐπὶ τῇ καθαιρέσει, ὅτι πολλοὶ ἐκκλησίας Ἰωνναυαθιανῶν ἐτεσασαρεσκαι καλῶν, καὶ ἄλλων τῶν καὶ τὴν ἀσια καὶ τὴν λυδῶν χυμῶν ἔλαβεν, ἡ δὲ τῆς τῆς ἡρακλείδος χειροτονίαν ἐπὶ τὴν ἐσάτην ἀλλὰ πρότερον δικαία ἡ καθαιρέσει.

Ἰωάννης ἔτι τὸν λόγον τῶν λυπηθέντων ἰσχυρῶς ἐχρησάτο, ἢ κυρίως δὲ δικαίαν τῆς βλασφημίας ἐδίδοκε δίκην, καὶ πότερον διὰ Ἰωάννην ἢ χάλαζα κατελέχθη, καὶ ἡ βασίλισσα ἐτελεύτησεν, ἢ ταῦτα δι' ἑτέρας ἐγένετο λόγους, ἢ καὶ δι' ἀμφοτέρας, Θεὸς ἀνείη, ὁ τῶν κρυπτῶν γνώστης, ὁ καὶ αὐτῆς τῆ ἀληθείας κριτικῆς δίκαιος· ἐγὼ δὲ τὰ τότε θυρλάμματα ἔγραψα.

A Joannis depositio sicuti dictum est ab iis qui Joanni erant infensi: vel utrum Cyrius debitas maledictiæ suæ pœnas dederit: & utrum propter Joannem grandæo ceciderit & Augusta interierit: an ob alias quasdam causas; an ob utrumque ista simul contigerint, Deus occultorum cognitor novit, qui ipsius quoque veritatis justus est iudex. Ego ea quæ tunc temporis crebris hominum sermonibus jactabantur, scriptis prodidi.

Κεφ. κ'.

ὡς μὲν ἀρσάκιος, ἀτίκιδος τὸν κωνσταντινὴν πόλιν ἐξέλιπε κατὰ γυναικα.

B

CAPUT XX.

Quomodo post mortem Arfacii, Atticus Constantinopolitanam sedem obtinuit.

Ἀρσάκιος δὲ ἐπολιώπευσε τὴν ἐπισκοπὴν ἡμετέραν τῆ γ' ἐξῆς ἰουλιανῆς, ἢ πρὶν ἢν ἐξελθῶν τὸ δεύτερον καὶ ἀνεμείνη, καὶ τῶν ἐνδεκάτην ἔνομβριος μὲν ἐτελεύτησεν· καὶ παρὰ τὴν πολλοῖς ἡμετέρας τῆς ἐπισκοπῆς, καὶ διατέτο πολλὰ διαδραμόντων ἡμετέρας, τῆ ἐξῆς ἰουλιανῆς, ἢ πρὶν ἢν ἀναδεδεῖτο ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἐβλήθη εἰς τὴν ἐπισκοπὴν ἀντὶ εὐλαβείας, ὡς ὄνομα ἦν ἀτίκιδος· ὅς τὸ μὲν ἡμετέρας ἐκ βασιλείας τῆς ἀρχιεπισκοπῆς ἀσκητικὸς δὲ τὸν βίον ἐκ νεαρῆς ἡλικίας, καὶ ἄλλως μὲν τῆ μετρίως πεπαιδευθῆς, πλεονόμοτος φερόμενος ἦν· ἀλλὰ πρὶν μὲν τότε μικρὸν ὑστερον λέξω.

CÆterum Arfacius post susceptum Episcopatum non diu supervixit. Sequentem enim anno, id est Stilichone iterum & Anthemio Consulibus, die tertio Idus Novembris mortem obiit. Cum autem multi Episcopatum illum ambient, eamque ob causam multum jam temporis elapsum esset, altero post anno, Arcadio sextum & Probo Consulibus, ad Episcopatum promotus est Atticus, vir religiosus. Hic ex Sebastia Armeniæ generis sui originem ducebat. Cæterum monasticum vitæ genus ab ineunte adolescentia sectatus fuerat. Ac disciplinis quidem mediocriter institutus, naturali prudentia magis valebat. Sed de illo plura postea dicam.

Κεφ. κα'.

Περὶ τῆς ἰουλιανῆς ἐξορίας πρὸς κύριον ἀγαθότατος.

Ἰωάννης δὲ τὴν ἐξορίαν ἀπαγομένως, ἰουλιανῆς ἔξοριον ὄντως ἐτελεύτησεν, τῆ τεσσαρεσκαιδέκῃ τῆς σепτεμβριου μὲν, τῆ ἐξῆς ἰουλιανῆς, ἢ πρὶν ἢν ὄνομα τὸ ἐξορίαν καὶ θεοδοσίον τὸ δεύτερον ἀνεμείνη, καὶ πότερον ἐξελθῶν, διὰ ζήλον σωφροσύνης, θυμῶν πλεονόμοτος ἢ αὐτοῦ χαλεπὸν καὶ διασωφροσύνην παρρησιαίτερα διαβίον τῆ γλώσσης χερσῶν· θανάτου δὲ μοι ἐπεισπῶς τὸ σάτον ζήλον σωφροσύνης ἀσκήσων, ἐν σωφροσύνης ἀντὶ καταφρονεῖν τῆς σωφροσύνης ἐδίδαξε· μίαν γὰρ μὲν τὸ βασιλεῖα καὶ τῆς σωφροσύνης τῆς ἐπισκοπῶν

CAP. XXI.

De Joannis obitu in exilio.

IOannes vero in exilium abductus, Comanis in Euxino Ponto extremum diem obiit, octavodecimo Calendas Octobres, proximo anno post supradictum Consulatum, id est Honorio septies & Theodosio iterum Consulibus. Vir, ut antea dixi, propter abstinentiæ studium, iracundiæ magis indulgens quàm verecundiæ: & qui ob singularem sanctimoniam immodica oris libertate perpetuo usus est. Porro mirari non immerito subit, cur cùm tanto studio flagraret temperantiæ, eam tamen contemnendam esse in concionibus suis docuerit. Nam cùm à Synodo Episcoporum semel duntaxat iis qui post

T r

baptismum peccassent, concessa fuisset
 paenitentia, ipse pronuntiare non dubi-
 tavit: licet millies paenitentiam egeris,
 accede. Ob quam doctrinam, tum a fa-
 miliaribus suis reprehensus est, tum
 etiam a Sisinnio Novatianorum Episco-
 po. Qui librum quoque adversus hoc
 dictum conscripsit, & Iohannem ob id
 ipsum graviter exagitavit. Verum haec
 diu ante contigerant.

μελανόιας τοῖς ἐπιμακόσι δ' οὐδέ τις ἀπέ-
 τολμήσεν εἰπεῖν, χιλιάκις μελανόιας εἶπε.
 δεῖ εἶναι ἢ διδασκαλία πολλοὶ μὴν καὶ τῶν
 εἰμῶν αὐτῆ καλέγνωσαν μάλιτα ἡ σισιν-
 νίου ὁ τῶν ναυαλιανῶν ἐπίσκοπος δὲ κ' ἐλόγησεν
 ναυτίον τε λέχθην ὅτι συνέγραψεν, καὶ ἴ-
 ναίως αὐτῆ διατέτο καὶ ἐβραβύει ἀλλὰ τα-
 τα μὴν ἦδη περὶ τέρην ἐγεγόνει

CAPUT XXII.

De Sisinnio Novatianorum Episcopo, & de B
 congressu, quem cum Iohanne ha-
 buisse dicitur.

Κεφ. κβ.

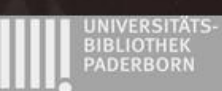
Περὶ σισινίου ἐπισκοποῦ ναυαλιανῶν, οὗ καὶ συνέ-
 κρηται πρὸς Ἰωάννην.

DE Sisinnio vero pauca dicere,
 haudquaquam intemptivum pu-
 to. Vir fuit, ut jam dixi, admodum dif-
 fertus, & in Philosophiae studiis excel-
 lens. Praecipue vero Dialecticam exco-
 luerat, & sacrarum literarum interpreta-
 tionem apprime callebat: adeo ut Eu-
 nomius haereticus, ejus praestantiam in
 arte differendi formidans saepenumero
 refugerit. Victus autem non adeo sim-
 plex erat, sed licet summa esset temper-
 rantiae, victu tamen magnifico & sum-
 ptuoso utebatur. Quippe delicate vi-
 vens, & candida veste indutus, bis quo-
 tidie in balneis publicis lavabat. Et cum
 aliquando a quodam interrogaretur, cur
 ipse qui Episcopus esset, bis lavaret quo-
 tidie, respondit: Quoniam tertio lavare
 non possum. Alio quodam die cum Ar-
 facium honoris causa inviseret, a quibus-
 dam Arfacii familiaribus interrogatus,
 cur vestem Episcopo minime conveni-
 entem gestaret, & ubinam scriptum es-
 set, sacerdotem alba veste indui debe-
 re, respondisse fertur: Tu prior mihi di-
 cas velim, quo in loco scriptum sit, Epi-
 scopum atra veste uti debere. Cumque
 is qui interrogaverat, ad hanc contrari-
 am interrogationem haereret, subjecit
 Sisinnius: Tu quidem ostendere nun-
 quam poteris, sacerdotem debere atris
 vestibus indui. Me vero Salomon ad-
 hortatus est ita dicens: Sint tibi vesti-
 menta alba. Et Servator noster in Evan-
 gelii alba veste usus esse deprehendi-
 tur. Moysen etiam atque Eliam albis in-
 dumentis vestitos, Apostolis ostendit.
 His aliisque ex temporali facilitate di-
 ctis, cunctos qui aderant, in admiratione
 sui rapuit, cum Leontius Episcopus

Περὶ ἡ σισινίου βραχέα διεξελθὼν
 ἀκαίρην εἰναγήσμαι ἀνηγὼν, ὡς πε-
 λάκις ἐφίω, ἐπλόμῃ, καὶ τὰ φιλόσο-
 φικῶς μαθῶν διαλεκτικῆς ἢ σφόδρα
 μελεῖτο, καὶ τὰ ἱερὰ γράμματα ἀκρι-
 βῶς ἐκείνην ἡπίστατο ὡς καὶ εὐνομιον τῶν
 κόν πολλὰκις αὐτῆ φυγεῖν τῶν ἐπὶ τῆ
 λέξει δεινότητι τῶν ἡ δὲ δίαταν ἦν ἐπὶ
 ἀλλ' ἐν ἀκρᾷ σωφροσύνης, πολυεστὶ τῶ
 τῆ ἐκείνη τῶν τε ἐν ἐοδῆτι λαοῦ
 δὲ τῆς ἡμέρας ἐν λατρεῖσι δημοσίων
 μὲν διέλεξε καὶ ποτὲ ἐργάζετο αὐ-
 τῶν, τῆ χάρις ἐπίσκοπος ὢν, δὲ τῆ
 τῆς ἡμέρας, ἐπεὶ δὲ τρίτον ἐφθάσει, ἐπὶ
 κείνατο ἀλλοτῆ ἢ δροσάκιον τὸν ἐπίσκο-
 πον καὶ τιμῶν ὄρων, ἠρώτηθη ὑπὸ τῶν
 δροσάκιον, διὰ τὴ ἀνοίκειον ἐπίσκοπον ἐστὶν
 φορεῖν, καὶ πῶς γέγραπται λευκά τῶν
 μὲν ἀμφιένουδ' ὁ δὲ, σὺ περὶ τέρην
 εἰπέ πῶς γέγραπται μελανῶν ἐστὶν ἡ
 πρὶν τὸν ἐπίσκοπον τῆ ἡ ἐρωτήσασθαι
 ἀπόρω γρομῆς πρὸς τὴν ἀντεράτιον
 ἐπηγάθη ὁ σισίννιος ἀλλὰ σὺ μὲν εἶ-
 ἔφη, δεῖξαι δεινότητι, ὡς δεῖ τὸν ἱερέα
 μελανῶν ἀμφιένουδ' ἐμοὶ δὲ ἡ ὁ ἱερέα
 παρήνεσε λέγων, ἔσωσάν ἡ ἱμάτια
 καὶ ὁ σάλις ἐν τοῖς εὐαγγελίοις, καὶ
 φαίνετ' ἐδὲ ἡ χροσάμει ἡ μὲν αὐ-
 καὶ Μουσῆν καὶ ἡλίαν λευκοφορέτας
 ἀποστόλους ἐδείξεν ταῦτα δὴ καὶ ἀλλὰ
 λα εἰτοιμῶς εἰπὼν, τὰ μέγιστα ἐστὶν
 παρῆντων ἐθανμάδῃ λεοτίου δὲ

ἀγκύρας τ' ἐν τῇ μικρᾷ γαλατῆα ἐπισκόπε, ναυαλιανῶν ἐκκλησίαν ἀφαιραμένους, καὶ τῇ κωνσταντίνῃ πόλει ἐπίδημησίως, ὁ σισίννιος ἔλθων παρ' αὐτόν, παρεκάλει διποθεῖν αὐτὴν ἐκκλησίαν ὃ ἡ φερμῶς ἀπήνησε, καὶ φησὶ πρὸς αὐτόν ὡς εἶπε. Φησὶν, οἱ ναυαλιανοὶ οὐκ ὀφείλει ἐκκλησίας ἔχειν, τὴν μέλανοιαν ἀναίρουντες, ἔτι τὴν φιλανθρωπίαν ἔθεον διποθεῖν αὐτῶν ταῦτα καὶ ταῦτα πλείονα ἔλεον ἡ κακῶς τὸ ναυαλιανὸς λέγουσι, ἔφη ὁ σισίννιος ἔτι μὲν ἔδειξέ μοι μέλανοι ὡς ἐγὼ τὴν πάλιν ἐπάγουσι, πῶς μέλανοις; ἔφη ὁ σισίννιος, ὅτι σε εἶδοι, ἀπεκρίνατο Ἰωάννης ὅτι ποτὲ τὸ ἐπισκόπε ἐγκαλεῖσθαι αὐτῶν, καὶ λέγουσι, ὅτι εἰ δὴ ἡ πόλις δύο ἐπισκόπους ἔχειν, ὁ σισίννιος ἔφη, εἰ δὲ γὰρ εἶχε τὴν Ἰωάννης χαλεπήναι, καὶ φησὶν ὁ σισίννιος, ὅτι μόνος εἶναι βέλει ἐπισκόπος, ὁ σισίννιος ἔτατο, ἔφη, λέγω, ἀλλ' ὅτι ἐγὼ πρὸς τοὺς μόνους οὐκ εἰμι ἐπισκόπος, ὅς τοις ἄλλοις εἰμι ὃ ἡ Ἰωάννης πρὸς τὸ λεχθέν ἀγαπήσας, ἀλλ' ἐγὼ σε, ἔφη, παύσω πρὸς μὲν αἰρέτικὸς γὰρ ὑπάρχεις πρὸς δὲ τὴν χαριέντως ὁ σισίννιος ὑποήνησεν ἀλλ' ἐγὼ, ἔφη, ἔτι μὲν παρέξω, εἰ μετὴ κέ τε καμάρω ἀπαλλάξαις διαμαλαχθεὶς ὅτι τὸ διποθεῖσθαι ὡς Ἰωάννης, ἀλλ' οὐκ ἀνέσει, ἔφη, παύσω τὴν πρὸς μὲν ἐγὼ, εἰ σε ὁλως τὸ λέγειν λυπεῖ ἔτω μὴν ἐν ἔτοιμος πρὸς τὰς διποθεῖσθαι καὶ χαλεπὸς ἢ ὁ σισίννιος γράφειν ὅτι ταῦτα καὶ διπονημονεύειν τὰ εἰρημύα αὐτῶν, μακρὸν ἀνέει δὲ καὶ δι' ὀλίγων ἐπέδειξα οἱ ἦν, ἀρκεῖν ἢ ἡσάμην, ἔκείνο δὲ φημι, ὅτι δια πάσῃ δὲ πρὸς αὐτῶν ἦν καὶ δια ταύτην, πάντες ἐφείσθαι οἱ ἐπισκοποὶ ἡγάπων τὴν καὶ ἐπιμῶν ἀντοὶ ἐμὴν ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ τὸ συγκλήτε περὶ αὐτοῦ ἐσεργόν τε αὐτόν καὶ ἐθαύμαζον καὶ πάλιν μὴν αὐτῶν βιβλία συγγράφαι λέξι-σθαι ὅτι αὐτοῖς, καὶ ποιητικὰς πρὸς αὐτῶν λέξεις λέγων ἡ μάλλον, ἢ ἀναγνωσκόμεν ἐθαύμαζομεν πρὸς ἡν γὰρ αὐτῶν χάρις, τὴν πρὸς πρὸς αὐτῶν, καὶ τῇ φωνῇ, καὶ τῷ ἡρώματι, καὶ τῷ βλέμματι, ἔτι ὅλη κινήσει, τὴν σώματι ἡγάπατο ἐν ἔτι δια ταῦτα πρὸς πασῶν τῶν φησὶν, καὶ μάλα πρὸς τὸ ἐπισκόπε ἀπικεῖ καὶ τὰ μὴν πρὸς σισίννιος ἐξαρκεῖν ἡγάμα.

A Ancyrae quae est in Galatia, Novatianis Ecclesiam ademisset, ac tum forte verferetur Constantinopoli, Sifinnius eum adiens rogavit, ut Ecclesiam redderet. At ille asperius eum excipiens, ita dixit: Vos, Novatiani, Ecclesias habere non decet, qui poenitentiam tollitis, Deique benignitatem intercluditis. Hae & ejusmodi plura in Novatianos deblatanti Leontio Sifinnius sic respondit: Atqui nemo magis poenitentiam agit quam ego. Cumque Leontius iterum adjecisset: Quomodo poenitentiam agis? subjunxit Sifinnius, quia te vidi. B Cum aliquando a Joanne Episcopo reprehenderetur, Ioannesque diceret civitatem non posse duos Episcopos habere, respondit Sifinnius: Nec profecto habet. Hic cum Ioannes indignaretur ac diceret: Solus, ut video, vis esse Episcopus. Subjecit Sifinnius. Non hoc dico, sed quod apud te solum Episcopus non sum, qui tamen Episcopus sum aliis omnibus. Quo responso exasperatus Ioannes: faciam, inquit, ne in posterum concioneris. Harecticus enim es. Cui Sifinnius facete respondit: At ego, inquit, mercedem tibi solvam, si me tanto labore liberaveris. Mollitus eo dicto Joannes: Ego inquit, non faciam ut ne in posterum concioneris, si quidem tibi molestum est concionandi munus. Adeo ad respondendum paratus, & facetus erat Sifinnius. Omnia porro scribere & commemorare quae sunt ab illo scite dicta, prolixum esset. Proinde pauca ista sufficere existimavi, ut ex iis qualis hic vir fuerit ostenderetur. Id unum addam, cum eruditionis causa celeberrimum fuisse, eoque nomine a cunctis continuo ordine sibi succedentibus Episcopis cultum simul & amatum. Sed & Primores Ordinis Senatorii eum singulari benevolentia & admiratione prolequebantur. Scripsit quidem plures libros. Sed in illis nimium studet verborum elegantiae, atque interdum poeticas inserit dictiones. Proinde dicendo majorem gloriam adeptus est quam scribendo. Nam in ejus vultu ac voce, in habitu etiam atque obtutu, & in torius corporis motu plurimum inerat venustatis. Has ob dotes, tum ab omnibus sanctis diligebatur, tum praecipue ab Attico Episcopo. Sed de Sifinnio satis dictum puto.

CAPUT XXIII.

Κεφ. κγ'.

De obitu Imperatoris Arcadii.

Περὶ τῆς ἀρκადίου βασιλείου τελευτῆς.

Non diu post mortem Joannis, Imperator etiam Arcadius excessit è vita. Vir mitis ac placidus, & qui sub exitum vitæ Deo charus ab omnibus existimatus est ob hanc causam. Constantinopoli ædes est amplissima, quæ Carya cognominatur, propterea quod in ejus atrio nux est arbor, in qua Acacius Martyr olim suspensus martyrium consummasse fertur. Quam ob causam parva etiam Basilica juxta illam arborem ædificata est. Eam Imperator Arcadius videre cupiens, quodam die ingressus est. Cumque ibi precationem fecisset, discessit. Omnes porro qui in vicinia illius Basilicæ habitabant, Imperatoris videndi causâ confluerant. Et alii quidem extra ædem progressi, viarum transitus occupare studuerant: unde & Imperatoris vultum, & pompam omnem stipulatorum facilius prospicere se posse arbitrabantur. Alii vero subsequabantur: donec universi cum mulieribus simul & parvulis extra Basilicam tandem sunt constituti. Quo factò, ædes amplissima quæ in ambitu illius Basilicæ erat circumstructa, repente corruit. Clamor exinde consequutus est cum ingenti admiratione, quòd Imperatoris precatio tantam hominum multitudinem ab interitu servasset. Et id quidem contigit ad hunc modum. Porro Arcadius relicto filio Theodosio adhuc octenne, mortuus est, Basilio & Philippo Consulibus, Calendis Maji, anno secundo Olympiadis ducentesimæ nonagesimæ septimæ. Imperavit unà cum Patre Theodosio annis tredecim: post Patris autem obitum annis quatuordecim. Vixit annos unum & triginta. Complectitur autem hic liber historiam annorum duodecim & sex mensium.

Τελευτήσθη ἔπολὺ μὲν τῷ Ἰωάννῃ τελευτῆσθαι, καὶ ὁ βασιλεὺς ἀρκάδιος, ἀνὴρ πρῶτος καὶ ἡσύχιος, ὃς πρὸς τὰ τέλει τῆ ζωῆς, θεοφιλὲς δόξαν κησάμενος, ἐξ αἰτίας τοιαύτης ἐκ τῆς κωνσταντινουπόλεως οἶκος ἐστὶ μέγιστος, καὶ ῥύαν ἔχων ἐπώνυμον, ἐστὶ ἐν τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ δένδρον καροία, ἐφ' ἧς κρεμασθῆναι λέγουσι τὸν μάρτυρα ἀκάκιον καὶ τελευτῆσαι ἐν αἰτίᾳ οἰκίᾳ τὸ δένδρον παρακοδομένην ἐκλήθει. τῆτον ἰσορήσαι ὁ βασιλεὺς ἀρκάδιος βεβλήθεις, εἰς αὐτὸν παρεγγρεῖτο ἐπιμύριον τε αὐτῆς ἀπεχώρει πάντες δὲ οἱ παρὲς κέντες τὸν ἐκλήθειον οἶκον, ἐπὶ τὰς θύρας τὸν βασιλεῖα σιωπέτερον καὶ οὐ μὲν ἐξῆς τῆς κίτης θύραισι, περικαταλαβὴν τὰς θύρας δὲ ἐσώδαζον, ἀφ' ὧν φανερώτερον τὸν βασιλέως τὸ πρῶτον ὄψον, καὶ τὴν περὶ αὐτῶν ῥυφορίαν ἠγγέντο θεασάσθαι. ἄλλοι δὲ ἐπιπλάθεν, ἕως ἀπάντες σὺν γυναιξὶ καὶ παισὶ οἴκῳ ἐοικὸς ἐγγόντο, καὶ μετὰ τὸ ἐνθὺς οἰκίᾳ κείνῃ τὸ ἐκλήθειον μέγιστον οἶκον ἀπᾶς κατέπεσεν ἐκ τῆς βοῆς σὺν θαύματι ἐπικολοθεῖ, ὡς ἡ βασιλέως ἐγγύς ἐστι τῆς ἀπαλείας ἐρρύσατο τῆτον μὴν ἔτος ἐγγύς τὸ κατὰ πῶν τὸν υἱὸν θεοδόσιον ὀλίγον τυγχάνοντα, ἐτελεύτησεν ἐν ἡσπαίᾳ θάλασσᾳ ἐφ' ἡλίου πύλαις τῆς πρώτης καὶ μάλιστα τὸ τῆν ἔτος δεύτερον τὸ διακοσιοσῆς ἐπισκοπῆς ἐβδόμης ὀλυμπιάδος, συμβασι δὲ μὴν τῷ πατρὶ θεοδόσιον ἔτη δεκάτῃ καὶ τὴν τελευτῆσθαι πατρὸς, ἔτη δεκάτῃ καὶ τῆς δεκάτῃ τριακοσιᾶν ἀπέχει ἡ βίβλος, καὶ ἐτῶν δώδεκα, μὴν ὧν ἕξ.

In aliis exemplaribus reperta sunt quæ sequuntur, non quasi omissa, sed alio dicendi genere conscripta. Opera pretium igitur censui ea adscribere hoc loco.

Ἐν ἄλλοις ἀντιγράφοις ὑπάρχει ταῦτα κείμενα, ὅτι ὡς δὴ λέγουσι ἄλλα κατὰ πρόπον ἄλλοι φησὶν ὅτι ἐπιμύριον καλὸν ἐστὶ ταῦτα ἀρκαδίος, πύριον ἔχει ταῦτα ὀλίγον καμιν ὀκταῖθα.

Interim vero cum Episcopus Ephesi forte è vita migrasset, Joannes necesse habuit eò proficisci, ut Episcopum

Ἐπειδὴ δὲ ἐν τούτοις σιωπῆσθαι τὸ ἐφεστῆσθαι ἐλευθέρου τὸν ἐπίσκοπον, ἀνάγκη κατέβη τὸν Ἰωάννην εἰς τὴν ἔφeson ἀπελθεῖν, ἐπὶ

ut Serapionis excusationem admitteret. A
 Joannes vero ut Severiano cumulatius
 satisfieret, Serapionem hebdomadis
 unius spatio ab officio suspendit Diaconi:
 quamvis in omnibus negotiis illo
 tanquã manu dextra uteretur, utpote ad
 respondendum in causis Ecclesiasticis
 solertissimo ac diligentissimo. Verum
 Severianus ne sic quidem flecti potuit:
 sed omnibus modis perficere nitebatur,
 ut Serapio penitus non solum Diaconatu
 abdicaretur, verũ etiam à communione
 excluderetur. Ob hæc graviter indignatus
 Joannes, surgens ex Concilio,
 Episcopis qui aderant, causam judican-
 dam reliquit, ita eos alloquutus. Causam
 ad vos delatam perpendentes ipsi ac di-
 judicantes definite. Ego enim recuso
 causam eorum judicare. Quibus dictis
 cum Joannes surrexisset, Concilium Epi-
 scoporum simul consurgens causam in
 eo statu reliquit, Severianum potius ac-
 cusans, quod Joannis Episcopi dictis
 non acquievisset. Deinceps vero Jo-
 annes Severianum ad colloquium non
 admittit: sed eum monuit ut in patriam
 rediret, hæc illi per internuntium man-
 dans. Non expedit, Severiane, ut Eccle-
 sia tibi commissa tanto temporis spatio
 neglecta maneat, & Episcopi sui præsen-
 tia destituta. Quamobrem ocyus ad Ec-
 clesias tuas regredere, donumque quod
 Deus tibi impertit, negligere noli. Cum
 igitur Severianus iter jam ingressus esset,
 Eudoxia Augusta his de rebus certior fa-
 cta, Joannẽ quidẽ reprehendit. Severia-
 num vero Chalcedonæ Bithyniæ quam-
 primum revocari curat. Ethic quidem
 statim adfuit. Joannes vero familiarita-
 tem illius averfatus est: nec ulli ipsum ad
 hoc hortanti obtemperavit. Donec tan-
 dem Eudoxia Augusta, in Ecclesia Apo-
 stolorum filium tuum Theodosium ju-
 niorem, tunc temporis admodum pue-
 rum, ad genua Joannis abjiciens, & per il-
 lius caput crebro eum adjurans atque
 D
 obtestans, agrẽ ab illo obtinuit ut Seve-
 rianum in amicitiam suam admitteret.
 Ad hunc modum, & cætera, ut supra
 cap. xi.

δέξαδὲ διπλογέμων τὸν Σεραπίωνα ἐ-
 πίσκοπον Ἰωάννης, πρὸς πληροφάνειαν
 ἐπειανὲ ἀφορίζει τὸν Σεραπίωνα, ἐδωκε
 δα δόξασας τῆς μητρὸς τῆς διακονίας καὶ τῶν
 πάντων πρᾶγμασι δέξιαν χεῖρα ἔχων αὐ-
 τὸν, ἐπεὶ τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἀποφασίσεις ἐ-
 τῶν κ' ἀπεδῶν ὄντα σεβηριανὸς ἦ ἐδ' ἔτι
 ἐπέθετο· ἀλλὰ παλιῶν ἐγένετο, τελείας δὲ
 κηρυχθῆναι τὴν διακονίαν τὸν Σεραπίωνα, καὶ
 κοινῆς λυπηθεὶς σφόδρα Ἰπὶ τέτοιον Ἰω-
 άννης, καὶ ἀναστὰς δὸς ἔσυνεδρῆς, καλεῖται
 τοῖς παρῶν ἐπισκόποις τὰ τ' δίκης, ἐρχο-
 μένους πρὸς αὐτὸς, τὸ παριστόμῳ μὲν, καὶ
 β
 ξιώσατε αὐτοὶ διαλαβόντες, καὶ κρίνας ἴ-
 σαι· ἐγὼ γὰρ ἀδυνατεῖμαι τὴν μετὰ αὐτῶν
 διάγνωσιν τέτων λεχθέντων ὑπὸ Ἰωάννου,
 ἀναστὰς αὐτῶν, ὁμοίως καὶ τὸ κοινὸν ἔσυν-
 δρῆς ἀναστὰς, καλεῖται πεν ἔτω τὰ τ' δίκης, κα-
 ταμεμφύρωι μάλλον σεβηριανὸν, διὰ τὸ
 ἔξαιτοῖς ῥηθεῖσι παρὰ ἔσυνεδρῆς Ἰωάννου
 λοιπῆ ἢ ὁδῆς εἰς συνίτην τὸν σεβηριανὸν
 Ἰωάννης ἐδέξατο· ἀλλ' εἰς τὴν πατρῴαν ἡμε-
 τῶν ἐκδημεῖν αὐτὸν παρεκελεύετο, δὴ ὡς
 ἀπὸ τοιαύτῃ ὁδῆς χεῖρισμον, φησὶ, ὡς
 σεβηριανὸν, ἐν τοσούτω χρόνῳ τὴν ἐμπισθεύσαντα,
 C
 παρεκίμων ἀπεροήσῳ καὶ ἐκλῶς Ἰπὶ σκοπε-
 τῶν χάνειν δὸ ἀπέσας κατὰ λαβεῖ τὰς ἐκκλησια-
 στικὰς, καὶ μὴ ἀμέλει ἔσχαρισμα ἔσυνεδρῆς
 ἢ σιλαμένε αὐτῶν ἐπὶ τὴν ὁδοποιίαν, γὰρ
 ταῦτα ἢ ἀνυῖσα ἐνδοξία, μέμφεται μὲν
 Ἰωάννη ἀδυναστεύει ἢ ἢ τὰ χ' καλεῖται
 τὸν σεβηριανὸν ἐκ τ' ἐν βιδυρία χαλεπῶς
 ὁ μὲν ὄντι ἐδέπω παρῆν· Ἰωάννης ἢ τῶν
 αὐτὸν φιλίαν ἐξέκλινε, καὶ ἐδ' ἐνός παρῆν
 λαβῆν ἔπεθετο· ἔως ἢ βασιλίσα ἐνδοξία
 τῆ ἐπ' ὀνόμῳ τῆ δόξαστων ἐκκλησια-
 τῶν θεοδόσιον τέτον τὸν νέον, τότε κομῆ-
 D
 πιον ὄντα, εἰς τὰ γόνατα τῶ Ἰωάννου ἐμ-
 λῆσα, καὶ ὄρκως κατ' αὐτῶ πολλὰς κα-
 κάσασα, μόλις τὴν πρὸς σεβηριανὸν ἐπὶ
 φιλίαν ἀπάσασα· τέτον μὲν ἢ τὸν
 πον, καὶ τὰ ἐξῆς.